

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Lapkritis — November 6, 1964

Nr.125

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŪKINIS GERBŪVIS IR TAIKA
NULĖMĖ RINKIMUS

Vytautas Meškauskas

Lapkričio trečioji neatnešė didesnių staigmenų. Kaip ir buvo laukiama, prezidentas L.B. Johnsonas laimėjo rinkimus žymia dauguma. Jo oponentas, senatorius B.M. Goldwateris, prieš prasidedant rinkiminei kampanijai pats prisipažino, kad neturi jokių galimybių laimėti. Tai kam jis stojo į nelygią kovą, kurios apamai imant, nė vienas respublikonų kandidatas neturėjo galimybės laimėti?

Vos vienerius metus valdęs prezidentas turėjo du galingus sąjungininkus: tikrą gerbūvį ir taiką. Kartu reikia atsiminti, kad nuo F.D. Roosevelto laikų respublikonų partija yra tapusi mažumos partija, kuri gali laimėti tik nepaprastom aplinkybėmis ar išstačiusi nepaprastai populiarų asmenybę, kaip pvz. gen. Eisenhowerį, kokios dabar nebuvo. Iš kitos pusės, visuotinu įsitikinimu, kraštui būtų didžiausia nelaimė, jei jame visiems laikams įsigalėtų tik viena partija. Todėl reikėjo priešintis ir neturint vilčių laimėti, o daugiau turint galvoje ateitį.

Oponuoti dabartinei administracijai buvo dvi galimybės. Viena — aiškinti, kad mes viską darysime kaip dabartinę administraciją, tik geriau. Antra — pasisakyti už daugiau ar mažiau skirtingą politiką. Kaip žinia, respublikonų konvencijoje San Francisco laimėjo antrosios pažūtos šalininkai, bet tas laimėjimas gerokai apardė partijos vienybę.

Tačiau ir pirmuoju atveju respublikonų bet koks kandidatas būtų pralaimėjęs. Tai parodo liberalams senatoriaus Keatingo pralaimėjimas New York'e ir R. Taft, Jr. — Ohio, Respublikonų kandidatas į Illinois gubernatorių C. Percy, nepaisant to, kad už jį pasisakė visi keturi didieji Chicago dienraščiai, (kurių du rėmė Johnsono kandidatūrą) pralaimėjo visai nepopuliariam demokratų gubernatoriui Otto Kerner. Percy yra laikomas daugiau "nuosaikiu" respublikonu ir eventualiu kandidatu į prezidentus per 1968 rinkimus. Tuo tarpu Californijoje laimėjo karštas Goldwaterio šalininkas George Murphy, kuris dėl vietos senate

varžėsi su buvusiu prezidento Kennedy spaudos sekretorium Pierre Salinger. Kartu Michigan gubernatoriaus postą vėl laimėjo respublikonas George Romney. Goldwaterio priešininkas, Už tat aplamai imant, nors prezidento Johnsono laimėjimas daug padėjo visai eilei demokratų kandidatų į mažesnius postus, kai kur galėjo išsilaikyti ir respublikonų kandidatai. Čia daugiau nulėmė ne tiek jų priešiškumas ar palankumas Goldwateriui, kiek jų asmeninis populiarumas.

Šiaip ar taip, už Goldwaterį ir jo pažūtas pasisakė 26 milijonai amerikiečių. Neteikęs valdinės vietos — jo kadencija senate baigiasi sausio 3 d. — Goldwateris žada daugiau pasišvęsti partijos organizacijos reikalui, kas reiškia smarkią kovą dėl tolimesnės partijos pasaulėžiūros ir vadovybės. Pažadėdamas pagalbą prezidentui Johnsonui, sprendžiant JAV likiminius klausimus, Goldwateris lapkričio 4 d. pabrėžė, kad respublikonų partija pasilieka opozicijos partiją, kur ta opozicija yra reikalinga. O opozicija prieš vyraujančias JAV visuomenėje pažūtas užsienio politikos plotmėje tikrai reikalinga.

Jau minėjau, kad taikos išlaikytojo aureolė daug padėjo prezidentui Johnsonui laimėti, nors ta "taikos išlaikymo" bet kuria kaina politika gana greitokai tempu JAV stumia į pozicijas, iš kurių ir norint bus sunku prieintis. Kiek energingesnei politikai, kuri dabar verkiama reikalinga, rinkiminiais metais labai kenkė "better red as dead" įsigalėjusi pažūta. Ko galima reikalauti iš eilinio savo gerbūvio susirūpinusio rinkėjo, jei Algirdas Julius Greimas, kuris turėtų turėti ir turi daug platesnius horizontus, lapkričio 2 d. Dirvoje štai kaip rašė:

"Amerikos prezidentas išrenkamas ... tam, kad jis ant pirštų galų, švelniai dulkes aplinkui nušluostydamas, vaikščiotų apie savo raudoną guziką (atominiam karui pradėti), neprisilytėdamas prie jo".

Tragedija čia slypi tame, kad Greimas ir didelė Vakarų intelek-

tualų dalis yra įsitikinę, kad tai, kai pavojus gresia tik iš daugiau ar mažiau "pamišusių" amerikiečių pusės. Jie atsisako atsiminti, kad "raudonas guzikas", ar kas nors panašaus, daugiau grubaus, yra ir Maskvoje. Ir dulkes nuo jo šluostė cholerikas Nikita, o dabar šluosto net nežinia kas! Juo daugiau rūpinamasi ir drebama dėl raudonojo guziko Amerikoje, juo daugiau gundomi šantažui Kremliaus guzikui "dulkių šluostytojai". Yra vertybių, kurias galima apginti tik vienu būdu — pasiryžus už jas mirti. Tai tikriausias būdas jas ir save apsaugoti.

Kas nauja
Pasaulyje

● ROBERT TAFT JR. labai nežymia balsų dauguma pralaimėjęs rinkimus į Senatą 75 m. amžiaus Stephen M. Young, pranešė, kad sulaukęs oficialius rinkimų duomenis prašys balsų perskaičiavimo.

Vienu metu, kada balsų skaičius rodė R. Taft Jr. persvarą, senat, Young jau norėjo jį pasveikinti su laimėjimu. R. Taft Jr. pralaimėjimas yra skaudus ne tik jo politinei karjerai, bet ir visai respublikonų partijai. Jo pavardė dažnai linksmuojama, kalbant apie 1968 m. kandidatus į prezidento postą.

● IŠ 25 NAUJAI PERRENKAMŲ JAV VALSTIŲ GUBERNATORIŲ, demokratai laimėjo 17, respublikonai — 8. Daug dėmesio buvo kreipiama į Michigan gubernatoriaus rinkimus, kuriuos laimėjo respublikonas Romney, nerėmęs Goldwaterio kandidatūros. Būdinga, kad respublikonų gubernatoriai laimėjo tose valstijose, kur prez. Johnsonas sėmėsi balsus didžiule persvara, pav. Wisconsin, Rhode Island ir kt.

● ROBERT KENNEDY, New Yorke laimėjęs rinkimus prieš respublikonų senat, Keatingą, užtikrino savo politinę ateitį, kurioje glūdi daug ambicijų ir toli einančių siekimų. Jo laimėjimas buvo žymiai sunkesnis, nei prez. Johnsono toje valstijoje, tačiau kai kurie spaudos komentatoriai sako, kad su resursais, kuriais galėjo operuoti Kennedy, rinkimus būtų laimėjęs ir jo šoferis.

● RAUD. KINIŲS DELEGACIJA, vadovaujama Chou-En-lai, išvyko į Maskvą dalyvauti revoliucijos sukakties šventėje. Ta proga, be abejo, įvyks įtakingesnų-

LYNDON B. JOHNSON, laimėjęs prezidentinius rinkimus, atsakydamas į senat, Goldwaterio sveikinimo telegramą, išreiškė viltį, kad "visi amerikiečiai padės į šalį partinius jausmus ir smulkus nesutarimus ir jungs į gerąjančio ir augančio krašto kūrybinį darbą, užtikrinant garbingą taiką ir laisvę visai žmonijai".

SOVIETIJOJ ŽMONĖS KRITIKUOJA
VISKĄ, TIK NE REŽIMĄ...

Vyt. Alseika

Amerika jau turi naują prezidentą. Tiesa, L.B. Johnsonas nebe "naujas", turįs beveik vienerių metų patyrimą. Kiekvienatveju, tautos valia išrinktas prezidentas kreipia viso pasaulio dėmesį. Kai Amerikoje vyko rinkiminė kampanija, jos atgarsių buvo pilna europinėje spaudoje. Su abiem varžovais — Johnsonu ir Goldwateriu, važinėjo europiniai spaudos bei radijo žmonės. Tuo būdu Europos visuomenė buvo pakankamai gerai informuota apie tai, ką pasakė, ko siekia, kaip buvo kurioje nors vietovėje priimtas tas ar kitas prezidentinis kandidatas.

Iš tikrųjų, ne tik nuo politinės arenos nužengia politiniai jų komunistinių partijų vadovybių konferencija. Spėjama, kad konferencijos metu išryškės tolimesni Kremliaus — Pekino santykiai.

vadovai, bet kinta ir pats pasaulis. Deja, ne į gerąją pusę.

Lapkričio 22 d. tai diena, kai pasaulyje bus minimas John F. Kennedy vardas. Žuvęs prezidentas ypatingai apgailimas Vokietijoje. Vak. vokiečių publicistai, pvz. "Die Welt" vyr. redaktorius Hans Zehrer, prezidentui dar gyvam esant jį ypatingai rėmęs, dabar pažymi, kad jaunas politikas palikęs tuštumą, kurią sunku užpildyti. Jis norėjęs pasiekti naujos tvarkos, o dabar stebime chaoso reiškinius.

Prezidentas Washingtonė susiduria ne tik su chaotišku, bet ir pavojingu pasauliu. Štai, per vienerius metus pasitraukė ar mirė visa eilė stambių politikų, kaip kancleris Adenaueris, Macmillan, Kennedy, Nehry. Jų pėdomis buvo priverstas sekti ir Chruščiovas. Tai vyrai, veikę į mases, politikai, kurie jau vien savo asmenimi garantavo valdžios

stabilumą. Nė vienas tų politikų nebeturi lygaus pėdinio, o tai masėse kelia nerimo nuotaikas.

Pažvelkime ne į įvairiose pasaulio dalyse vyraujančias nerimo nuotaikas, bet į Sovietijoje pastebimą nepasitenkinimą sovietiniu režimu, į tai, kaip gyven-tojai pasiilgę tikrovės bei geresnio gyvenimo.

Mūsų skaitytojams jau pažįstamas šveicarų laikraštinkas Victor Meier, vasarą lankęsis Rygoje ir porą mėnesių važinėjęs po Sov. Sąjungą, atkreipė dėmesį į sovietinio jaunimo nuotaikas. Ko tas jaunimas siekia, kaip jis vaizduoja ateitį?

Jaunimą traukia didieji miestai — maskviečiai nenorėtų keliauti į mažesnes vietas, o kiti pareikš norą keliauti dirbti į Leningradą, Kijevą ir... į Pabaltijo respublikas. Taip, Pabaltijis vis traukia, nes jis kitoks, jis taip skirtingas, jei palygini sovietines sritis, tai jau... beveik Vakarai.

Jaunimas viešose vietose naudoja tranzistorinius radijo priimtuvus. Kai iš radijo pasigirsta "Radijo Junost" siųstuvo maršai, kai maskvinis jaunimas agituojuamas vykti darbams į plėšinių žemes, bematant siekiama klausytis kitos stoties. Džiaugiamasi, kai pavyksta sugauti skandinavišką, lenkų ar rumunų siųstuvą, nes juk jie perduoda vakarietiškojo džiazo muziką. Tas džiazas mėgiamas ir Lietuvoje, o Vilniuje veikia net džiazo klubai.

Daugiausia tas sovietiškas jaunimas vakariečių klausia apie gyvenimo sąlygas Vakaruose. Jam rūpi, kodėl Vakaruose ūkis taip išsivystęs, ar kapitalizmas iš tikrųjų yra geriau nei keisti darbą, ar galima laisvai keliauti iš vieno krašto į kitą?

Jei tie klausimai jaunimui rūpi, tai kaip tik tos jaunosios kartos tarpe pastebimas abejingumas, skeptiškumas maskvinio režimo ar vyraujančios ideologijos atžvilgiu. Tas sovietinis jaunimas savo pažūrų neslepia ir tai liudija noras patirti tikrovę. Jis jau persisotinęs prievarta brukamos propagandos bei schematizmo.

Klysta, kas mano, kad Sovietijoje vykdyta nugalimo banga bus sukleus nepaprastai gyventojų norą siekti laisvės, reformų ar demokratijos. Sovietijon atvykęs tokio sąjūdžio nepastebės. Taip, reikalaujama daugiau laisvės, bet ji daugiau pasireiškia reikalaujant ar siekiant tik mažesnio pobūdžio pagerinimų: norima, kad būtų pakelti atlyginimai, lengviau būtų leidžiama išvykti į užsienio kraštus, būtų išleidiama daugiau Vakaruose išleistų knygų bei žurnalų ir pan. Taigi, siekiama ne pakitimų, bet pagerinimų, norima turėti ne demokratiją, bet "demokratizaciją" ir nekaltama apie laisvę, bet apie "liberalizacijos" procesą.

Vakarietis stebisi: jei visuomenė, ypač jaunimas ir inteligentijos sluoksniai visai nesivaržo su skeptiškomis nuotakomis, tai kodėl, kad ir privačiuose pasikalbėjimuose, vengiama paliesti paties režimo, valdžios pagrindus? Tai tenka aiškinti jau daugiau 40 metų trunkančia komunistine sistema.

Atrodo keista, kad sovietų inteligentiniai sluoksniai, ne tik jaunimas, blygysbe žiūri visur, bet tik ne pačiame režime. Nesekmė žemės ūkyje? Jums atsakys, kad "mums trūksta dirbtinių trąšų". Kiti kaltins įvairiose srityse įsiveisusią biurokrtiją, bet... režimo kaip tokio nekaltins.

Tad aišku — evoliucijos procesas sovietinėje visuomenėje vyksta labai lėtai. Viena svarbiausių tokių atsilikusios evoliucijos priežasčių, tai — stalinizmas ir jo pasekos. Vienos ar ir dviejų kartų indoktrinavimas turi savo padarinius. Valdininkai, mokslininkai, rašytojai, ūkio pareigūnai — visi jie įsikabinę į sovietines teorijas ir visus juos persekioja neaiškumo jausmas — kas jų laukia, jei jie atsižadėtų įjems įskiepytų doktrinų?

ŠIANDIEN IR RYTOJ

MAO TSE-TUNGAS yra vos šešeriais mėnesiais vyresnis už Chruščiovą, kuriam "draugai" priekaištavo susenėjimą. Tačiau Mao nebijo lūdnio likimo, kokio susilaukė jo buvęs draugas Maskvoje.

Rusų komunistai yra pasidalinę tarp internacionalizmo, kokį nusako marksistinė doktrina, ir nacionalizmo, kokio nori žmonių masė Rusijoje. Lošdamas nacionalizmo korta, Chruščiovas išpopuliarino sovietinę sistemą. Bet Mao Tse-tungui šita dilema neegzistuoja. Nediskredituodamas savęs stebėtojų akyse, jis gali krašto viduje pasisakyti už nacionalizmą, o užsienyje už internacionalizmą. Ir jei Maskvoje buvo dogmatistų frakcija, kuri buvo nusistačiusi prieš Chruščiovą, tai nieko panašaus nėra Mao aplinkoje.

Šitoks Kinijos vyriausybės pastovumas žlugdo bet kokias viltis, kad Mao galėtų susilaukti panašaus likimo kaip Chruščiovas. O sutarimas tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos galimas tada, kai Kinijos "big old man" dings nuo politinės scenos. Priešingu atveju sutarimas galimas tik Maskvai darant nuolaidas, ko nė vienas rusas nenori daryti.

Dar prieš mirtį italų komunistų vadas Togliatti surašė pastabas, kurios dabar vadinamos "Togliatti testamentu". Jis ragino susiaukti pasaulinę komunistų konferenciją, kad pašalinti ideologinius nesutarimus. Bet kol Chruščiovas buvo vadu, Togliatti netikėjo į tokios konferencijos pasisekimą, nes ji būtų surinkusi po Kremliaus vėliava tik Nikitos politikos šalininkus. Chruščiovo nebėra, bet liko Mao, o pagal komunistų praktikojamus "įstatymus", išlikusieji visad yra teisūs. Tad nauja komunistų konferencija tegalėtų duoti vieną rezultatą: Pekinas būtų pripažintas pasaulio komunistų sostine.

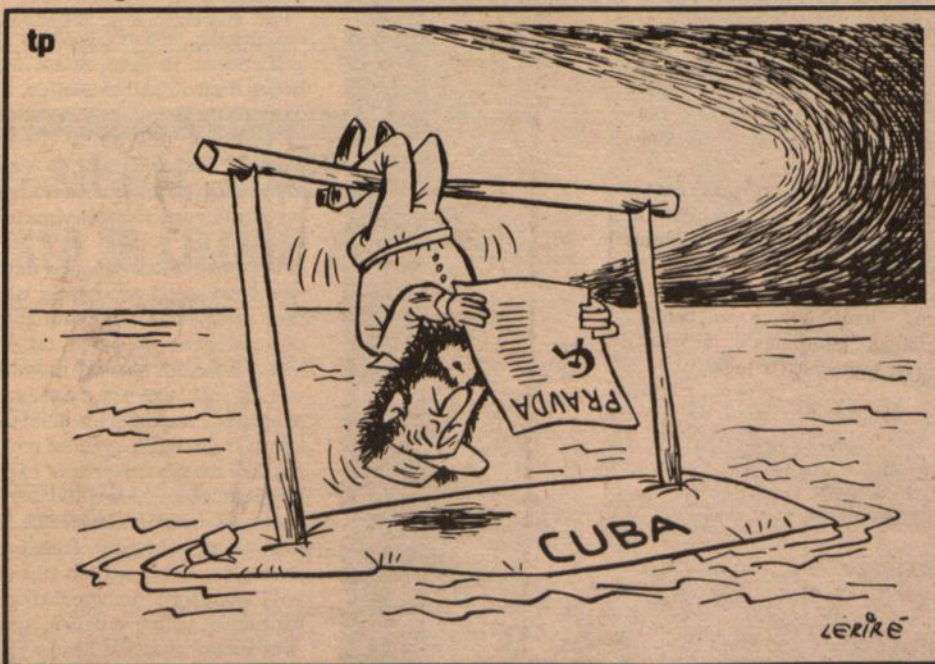
☆

VILNIUJE ekonomistų posėdyje, kai buvo sužinota, kad rusai ketina importuoti kiaušes iš Vakarų Vokietijos, vienas ekonomistų pastebėjo:

— Aš nesuprantu mūsų draugų rusų. Kodėl jie būtinai nori importuoti kiaušes iš Vakarų Vokietijos, kai mes pas save turime tiek kiaušų, jog nežinome kaip jomis nusikratyti!

— Drauge, aš noriu prašyti prie tvarkos, — pareiškė pirminkaujantis. — Nemaišykite į šitą reikalą mūsų Centro Komiteto draugų!...

(vg)

Pastangos persiorientuoti...

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

TAKOS DVASIA VISUR

P. Stravinskas

Visoms mūsų grupėms apsi-
jungus Vlike taikos dvasia įsivieš-
pataus ne tik politiniame gyvenime,
bet ir kitose mūsų viešojo
gyvenimo srityse.

Laisvinimo darbe neturėsime
daugiau tarp savęs bekovojančių
frontų, netgi nė vad. "pozicijų"
ir "opozicijų". Įsisaugoninsime
pagaliau, kad laisvinimo politi-
ka yra tik viena ir visiems bend-
ra; todėl laisv. darbe išsiskirti
dar kokia "sava" politika, sten-
giantis ją priešpastatyti "val-
dančiųjų" politikai (kaip tai da-
ro valstybės gyvenime vad. opo-
zicija), yra beprasmybė. Tikra
beprasmybė yra ir skaldymas
laisvinimo darbe pasaulėžvalgi-
niais frontais, kaip kada Vlike bu-
vome susiskaldę į vad. "laicisti-
ni" ir "krikščioniškąjį". Laisvini-
mo darbas yra nepasaulėžvalgi-
nis, todėl jame nepateisinamas ir
pasaulėžvalginis grupavimasis.

Lietuvių Bendruomenėje nebuvo
daugiau jokių politinių tendencijų,
ypač jokio politinių grupių skver-
bimosi į B-nės vadovaujamuosius
postus (kas, kaip ir mūsų teigimu,
yra buvę iki šiol, kada vad.
vilkinkai ir antivilkinkai siekė
panaudoti tuos postus savo tiks-
lams). Bendruomenės vyriausioji
vadovybė turės visas pastan-
gų visus lietuvius -- jai ištiki-
mus, ją respektuojančius, jai
atsidavusius. Su džiaugsmu ga-
lime konstatuoti, kad tą turi jau
ir šiandien dabartinė PLB Val-
dyba, parodžiusi daug geros va-
lios ir pastangų apjungti visoms
mūsų grupėms Vlike, ypač gi pati
į Vliką nesiveržusi, nesiekusi
Vliko "valdžios", o tik atsistojusi
šalia Vliko kaip jo talkininkė,
suradusi tinkamą, teisinį ir po-
litinį motyvą pateisinamą B-nės
vietą laisvinimo organizacijoje.

Amerikos Lietuvių Taryboje
(ALT) irgi išnyks kovos dvasia,
atnešta iš politinių nesantaikų
lauko. Būsime dabar vieningi, ka-
da reikės remti Vliko darbus, nes
Vlikas bus jau ne tik vienos da-
lies mūsų politinių grupių, o mūsų
visų.

Santykiuose su Diplomatine
Tarnyba irgi nebuvo reikiamo
darnumo ir abipalio respekto,
ypač gi santykiuose su Diploma-
tijos Šefu. Vieni Dipl. Šefą lai-
kė Valstybės Galva, vieninteliu
mūsų valstybės ir tautos atsto-
vu. Pagal tą koncepciją jokio
kito tautą atstovaujančio organo
taigi ir Vliko nereik. Kiti gi,
priešingai, aiškino, kad Dipl. Še-
fas teisės atžvilgiu yra nullis.
Nedaug kas domėjosi taja mano
nuomone, teisiškai pagrįsta ir
politiškai tikslinga mintimi, kad
Dip. Šefas yra mūsų Diplomatini-
nės Tarnybos atstovas, jos ad-
ministracinis vadovas, koku yra
buvęs Lietuvos Užsienų Reikalų
Ministeris. Šiandien, mūsų gru-
pės išlyginus pažūras ir nuo-
mones kitais laisvinimo klausimais,
nebus sunku susitarti ir
šiuo Dipl. Šefo klausimu, aišku,
tuose aiškinimuose dalyvaujan-
ti pačiam Dipl. Šefui. Taigi, dabar
ir mūsų santykiai su Dipl. Tar-
nyba bus visai normalūs, per-
sunkti taikos dvasia.

Spaudoje iki šiol vis ginčijo-
mės laisvinimo klausimais, aiš-
kais savaime. Mūsų ginčai būda-
vo kartais gerokai aitrūs, kovingi.
Tai, žinoma, nebuvo kokios pik-
tos valios pasireiškimas. Ne,
mes aiškinomės gera valia, tik,
gindami savo "labai aiškią" tie-
są, būdavome gal per daug jaus-
mingi. Dabar, pasiekus taiką, bū-
sime ir savo ginčiuose jau rames-
ni, lygesni, vadovausimės dau-
giau šaltu protu, ne jausmais. Gin-

čų, žinoma, nevengsime (nes juo-
se gi daugiausia išsiaiškinama tie-
sa), tik tai juos vesime iš esmės,
įprastiniais tiesos ieškojimo me-
todais.

Taigi taikos dvasia bus persi-
ėjusi ir visa mūsų spauda.

Ir privatinuose santykiuose
pajusime daugiau atviros širdies
ir šilimos. Jei šiandien, pikta-
(na, sakykim jausmingai) susi-
ginčijus su kuo spaudoje, mūsų
susitikimai privatiniam gyvenim-
e pasidaro vėsus, be sielos, jei
kartais dėl to nutrūksta net ir
"kepurinė pažintis", tai ateityje
to jau nebus.

Ir taip politinio darbo lauke
atstatyti vienybę ir taiką, ti-
kėjime, įsiviešpataus visur, vi-
sur, kur tik mes susiejsime, kur
pasireikšime sava siela.

Lietuviškas jaunimas iševijoj

Daugiausia sielajamasi jauni-
mo nutautėjimu iševijoję, tačiau
nesigriebiama būtiniausių prie-
monių tam sulaikyti.

Nutautėjimas vyksta savaime
palaipsniui, nes svetimų kraštų
įtaka daro visus nebejautiais tik-
rajai prigimčiai. Blogai gim-
siams ir bręstantiems ne savo-
joj tėvynėje: jie neturi supratimo
nė traukos protėvių žemei.

Didžiausia nutautėjimo prie-
žastis -- svetimos mokyklos; kur
vaikai praleidžia ištisas dienas
bendraudami su svetimtaučiais.
Mokytojai deda visas pastan-
gas juos perauklėti ir patraukti
į savąjį bendruomenę. Ir tai
jiems dažniausiai pavyksta.

Vaiko jauna siela yra labai
lanksti bei gabi ir ją galima pa-
naudoti kilniems ar piktiems
tikslams. Todėl kokion aplinku-
mon vaikas patenka, prie tos ir
pritampa. Už tai labai svarbu
kokią mokyklą vaikas įžengia --
ta ji ir laimi.

Mokykla yra svarbiausias ži-
dintys; kur iš vaiko išugdomas
pilnutinis žmogus, bei nustatoma
jo gyvenimo kryptis.

Mokyklose vaikai suliedinami
į norimą masę, kuri supilstoma

į savojo stiliaus formas, iš ku-
rių liedinami gyvi paminklai. Bet
jie tik savajam kraštui puošti.

Mokyklose jaunuoliai auklėja-
mi, ruošiami visuomenininkais.
Mūsų tautos atžalyną darbui
ruošia ne mūsų, o svetimų kraš-
tų mokyklos, todėl jie jiems ir
tarnauja.

Jaunimas užliuliuojamas sve-
timos šalies istorija bei užke-
rimas jų karžygių žygdarbiais,
kurios ir pasisavina savo pat-
ronais.

Dargi neskoningai nuteikiami
prieš mūsų protėvių žemę, pa-
vaizduodami ją barbarų kraštu.
Tokiomis žiniomis prisotinti,
nusigrįžta nuo Lietuviškojo gy-
venimo; svetimtaučių akyse gė-
disi savosios prigimties.

Mūsų jaunimas yra labai ap-
leistas ir jiems nieko nesutei-
kiame, kas juos prikergtų prie
Lietuvos aukuro, kurį pasišven-
tę kurstytų.

Atsidūrę svetur supliuškomė
nuo blizgučių dulkių ir pasken-
dome savimeilėje, tesirūpinda-
mi prabangiomis rezidencijomis,
bei paminklų statymais. Visa tai
skiriame -- Lietuvos išlaisvini-

mui.

Vieton visokių paminklų visose
lietuvių kolonijose turėjo būti pa-
statyti jaunimo kultūros namai,
per kuriuos ir visos kitos insti-
tucijos laimėtų.

Būdami laisvėje, lengvai galė-
tume juos tokiomis paruošti, kuo
jie turėtų būti. Tai visų bendras
rūpestis. Dabar privalome savąjį
jaunimą susigrąžinti sau.

Tam tikslui reikalinga steigti
pastovias lietuviškas mokyklas,
kuriose būtų paruošti nauji lie-
tuvybės skleidėjai, bei tėvynės
kovotojai. Savų mokyklų dėka
turime visuomenininkų, dirban-
čių Lietuvos laisvei, todėl nuo
mokyklų ir pradėjime laisvinimo
darbus.

Savomis mokyklomis išgarsin-
sim Lietuvos vardą, bei praskin-
sime tikresnį išlaisvinimui kelią.

M. Stankevičienė
ClevelandMotinos
vaidmuo
šeimoje

Neribota motinos meilė savo
vaikui eina išvien su pasiaukojimu
ir savęs išsižadėjimu. Nėra
skausmo, kurio motina nesutiktų
iškentėti, nei vargo, kurio nega-
lėtų pakelti, kad tik jos vaikai
būtų gera. Vaikas motinai bran-
gesnis už gyvybę. Tas motiniš-
kos meilės jausmas gali apimti
net svetimus vaikus, ji nori išgy-
dyti visas pasaulio žaizdas. Ši
motiniškoji meilė gydo, globoja
ir auklėja.

Vydnas taip apie motinos
meilę kalba: "Būdamas motinos,
moterys yra ypatingai reikšmin-
gos naujajai kartai, būtent savo
vaikams. Ale ne vien tuo, kad
jos globia, bet labiau tuo, kad iš
gyvenimo, iš jų kraujo, jų nuo-
taikos ir vidinių pergyvenimų ten-
ka vaikams, ką jie iš motinos
paveldėja. Vaikai kalbą tikriaus-
iausiai išmoksta iš motinos. Su jos
kalba persimeta ant jų nuolat-
tai motinos sąmoningumas, vi-
sas, vidinis jos gebumas, jos ma-
lonumas, nuoširdumas, teisin-
gumas ir švelnumas."

Iš tikrųjų niekas kitas taip kaip
motina negali įžvelgti į savo vai-
ko sielą. Tik motina, natūralaus
instinkto vedama sugeba suras-
ti vaikuose visus netobulumus ir
blogus palinkimus, tik ji sugeba
juos taisyti ir vaiko valią lenkti
į gerą. Į tai ji įdeda visą sa-
vo sielą. Gražiai viena motina
išsitarė: "Mes esame laikai --
kokios mes, toki ir laikai". Iš
tikrųjų motinos gali duoti lai-
kui charakterį, todėl priaugan-
čiai kartai motina yra viskas.
Rašytojas H. Schilgen sako, kad
jaunimas be tikros motinos mei-
lės yra tartum pavasaris be saulės
spindulių. Be jokių ypatingų
žodžių, be audringų pabarimų ar
bausmių motina sugeba įkvėpti
vaikui tai, ko ji nori. Visas do-
rybes, kurias skelbia mokslinin-
kai ir pamokslininkai, tik motina
gali pilnai išugdyti vaiko sieloje.
Tad ir tėvynės meilę ugdat, rei-
kėtų nepamiršti tikrojo kelio --
motinos.

Šiandien mes labai sielajamės
lietuviybės išlaikymu. Su baimė
žiūrime į jaunimą, kuriam gre-
sia didelis nutautėjimo pavojus.
Šiais klausimais mes daug dis-
kutuojame, kalbame ir rašome.
Tačiau pirmiausiai mūsų visų
akys turėtų nukrypti į motiną.
Ji geriausiai gali išlaikyti vai-
kų lietuviybę, ir gal neapsiriksi-
me pasake, kad tik ji viena tai
gali. Jeigu ji savo vaikui neį-
kvėps lietuvių kalbos meilės, nie-
ko nepadės nei mokyklos nei or-
ganizacijos. Juk ar ne lietuvių
motina išsaugojo savo vaikuose
tėvų kalbą, papročius ir tradici-
jas ilgais rusų viešpatavimo me-
tais?

Lietuvė motina jau nuo seno-
vės buvo garsi savo giliu tikė-
jimu ir tautos meile. Kaip gi ki-
taip galėtume išlaikinti tai, kad
mūsų senosios kartos motulės,
vos iš maldaknygės mokėjusios
paskaityti, sugebėjo išauklėti tiek
kilnių ir garbingų vyrų bei mote-
rų, tiek narsių didvyrių ir karių,
kurie privedė jaunąją kartą prie
Lietuvos nepriklausomybės ke-
lio. Nors, gyvenant šiaudinėje
pastogėje, gal ir nebuvo tiek pa-
vojų nuslopinti lietuvių kalbą ir
papročius, kaip yra dabar, gyve-
nant svetur ir nuolat bendraujan-
t su svetimaisiais, bet reikia ne-
užmiršti, kad dabartinės mūsų

Ir tarė Viešpats! Ir tapo
Buitis, mirtis, dangus ir žemė.
Praėjo amžiai -- Jis ir tavo kapą
Jisai, žmogau, ir tavo buitį lemia.

A. + A.

Dr. DOMINIKAI KESIŪNAITEI

Clevelande mirus, Lietuvoje likusių, brolio
ir jo šeimos, artimųjų ir savo vardu nuošir-
džiai dėkoju kun. P. Dzegoraičiui lankiusiam
Velionę ilgos ligos metu, suteikusiam Jai kiek-
vieną kunigišką patarnavimą, paruošusiam ir
palydėjusiam Ją amžinybėn.

Ačiū Lietuvių Gydytojų Draugijos nariams
rūpinusiems Velione ligoje ir nešusiems jos
karstą laidotuvių metu. Ypatingą padėką pri-
klauso dr. V. Miknienai, dr. D. Degesui, dr. K.
Pautienii ir dr. Bridžiui už jų rūpestį ir taip
dažną suraminimo žodį.

Dėkoju Clevelando Lietuvių Gydytojų žmo-
nų Draugijai ypač pp. Gruzdienai, Skirskienei,
Sukarevičienei slaugiusioms velionę Jos ligos
metu.

Su padėka prisimenu visus, iš Clevelando
ir toliau, kurie savo apsilankymu ar buvimu,
ligoninėje ar namuose, palengvino jos skaudžias
valandas, ypatingai pp. A. Andrius, L. Petru-
lienei, Petronienei, G. Zaborskienei, iš Los An-
geles ir L. Puskepalaitienei, iš Detroito.

Nuoširdus ačiū atsisveikinimo žodį tariu-
siems koplyčioje pp. S. Barzdukui, L. Leknic-
kui, dr. M. Vaitėnui.

Dėkoju Vyriausiajai Skautininkei, atvykusiai
atiduoti paskutinę pagarbą Velionei, buvusiai
anksčiau tose pareigose, sktn. A. Balasaitienei
bei visoms Clevelando skautininkėms, budėju-
sioms prie velionės karsto ir palydėjusioms ją
į kapus. Ačiū sktn. J. Pečiūrienei ir Butkienei,
atsisveikinusioms stovyklautojų vardu, už pa-
dėtas ant kapo gėles Skaučių Vadovių suvažia-
vimo metu.

Dėkoju visiems prisiminusiems Velionę
spaudoje. Gedulo laiška gauti iš Lietuvos, Vo-
kietijos, Kanados, Amerikos rodo, kad Velionė
dar daugelyje širdžių yra gyva. Ačiū.

Sirdingai dėkoju už gėles ir gili padėką už
tą gausybę šv. Mišių -- tą brangiausią dovaną
Velionei.

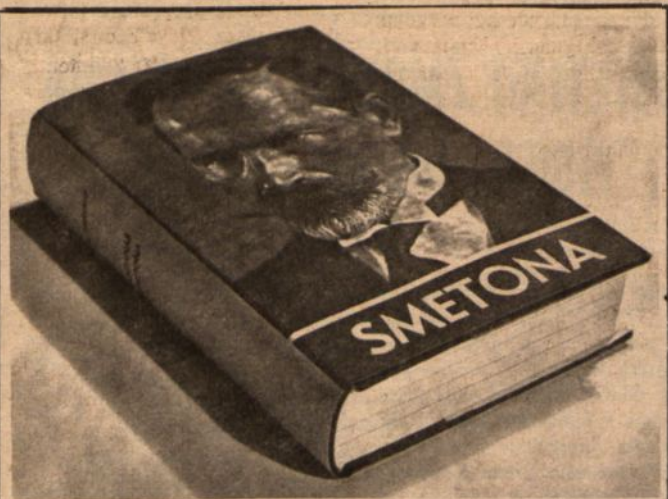
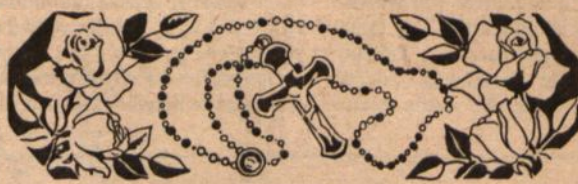
Nuoširdžiai dėkoju visiems visiems lankiu-
siems Velionę koplyčioje, už dalyvavimą iškil-
mingose gedulo pamaldose ir palydėjusiems ją
į amžino poilsio vietą.

Perduodu Jos prieš mirtį tartą: sudiev, su-
diev, sudiev!

Nebuvo Jai skirta sugrįžti Kryžių žemei,
kurios ilgėjosi, nebuvo skirta išsėtis gimtojo
krašto ažuolų pavėsyje.

JAI SUTEIKTA DIEVO MALONĖ -- AM-
ŽINYBĖ KRISTUJE.

Liūdinti -- Stefanija Radzevičiūtė

ANTANO SMETONOS
MONOGRAFIJAALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siun-
tinėjimas prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima įsigyti prišuntus 10 dol.
Povilui Ališauskui -- 107-17 118th St., Richmond
Hill, N. Y.; K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago,
Indiana; ar Dirvai -- 6907 Superior Ave., Cleveland,
Ohio 44103.

Č. JANUŠAS

Žiema Vilniaus krašte.

motinos yra mokslus išėjusios,
daugiau išsilavinusios negu anų
laikų motulės senglavėlės, todėl
jos gali savo vaikus ir nuo šių
didesnių pavojų apsaugoti, jeigu
tik rimtai stengsis.

Nereikia pasiduoti apatijai ir
manyti, kad ne nuo mūsų priklaus-
o ateitis. Būtų labai klaidinga
galvoti, kad rusų priespaudos
ir spaudos draudimo laikais Lie-
tuvoje tautos meilė ir kalba ne-
žuvo, tik susidėjus ypatingoms
aplinkybėms ir visai nepriklaus-
omai nuo mūsų tautiečių pa-
stangų. Užtenka tik pažvelgti į
tuos dar netolimus laikus: kiek
žmonių žuvo, kiek į kalėjimus pa-
teko ar mirė išstrėmimo! Ar visa
tai įvyko atsitiktinai? Ne, Tai bu-
vo heroiškos lietuvių pastangos,
nebijant nei kalėjimo nei mirties,
kad tik galėtų iškovoti savo tė-
vynę laisvę.

Todėl nei šiandien nereikia įsi-
vaizduoti, kad mūsų jaunimui pa-
vojai yra per daug dideli ir nenu-
galimi. Reikia tik aiškaus noro,
supratimo ir pastangų. Jeigu
anais laikais Lietuvą išgelbėjo
tik įgimtas kiekvienam lietuviui
ir ypač kiekvienai motinai tauty-
bės jausmas, tai šiandien, kaitas
jausmas dar yra ugdomas ir gili-
namas visokiomis filosofinėmis
sąvokomis, turėtų būti įmanoma
išsaugoti vaikus nuo per greito
nutautinimo.

Šiame tvirtu ryžto ir atsparaus

būdo ugdyme lietuvių motina turės
lemiamos reikšmės. Tad kiek-
viena motina turėtų rimtai pagal-
voti, kokių konkrečių uždavinių
turi imtis, kad jos vaikai pasi-
liktų lietuviai.

Jonas Miškinis

MONOGRAFIJOS
REIKALU!

Prez. Ant. Smetonos mo-
nografijai pasirodžius, dau-
gelis ieško kelių, kaip grei-
čiau ją įsigyti. Neskauban-
tiems ir kantrybės turin-
tiems patariame užsisakyti
per Dirvą. Tai ilgesnis ke-
lias todėl, kad prenumera-
torių sąrašus Dirvos admi-
nistracija turi persiųsti mo-
nografijos eks p e d i c i j a i.
Skubantieji gerai padarys
užsisakydami ir 10 dol. čė-
kį siųsdami šiuo adresu:
K. POČIUS, 3908 FIR ST.,
EAST CHICAGO, IND.

PARENGIMAI
CHICAGOJE

LAPKRIČIO 14 D. ALIAS ponų
klubo "cocaill" -- pobūvis St.
Andrian's mokyklos patalpose 71
ir Washtenaw kampas, Marquette
Parke.

SAUSIO 30 D. 7:30 v.v. ALIAS
metinis balius Drake Hotel.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MŪSŲ DARBAI IR UŽSIMOJIMAI

Kiekvieną rudenį lyg ir atbunda lietuvių organizacinė veikla. Prasideda posėdžiai, suvažiavimai ir parengimai.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba, pradėjusi ketvirtuosius savo kadencijos metus, nei vasarą, nei žiemą ne-atostogavo. Nors ne kartą teko išgirsti, kad antrai kadencijai per-rinkta vadovybė pavargsta.

Tokios mintys kyla, kada spaudoj nustoja matyti apie tos ar kitos organizacijos darbus, apie politikų ar kultūrininkų laimėjimus, o šį kartą ir apie Sąjungos darbus. Taitik dar vienas įrodymas, kaip svarbi ir reikšminga mūsų spauda tiek skaitytojams, tiek ir visoms organizacijoms, jų veiklos populiaramui, o kartu pasisėdimui plačios lietuvių visuomenės tarpe.

Todėl mūsų spauda, būdama svarbi organizacijų veikimo prie-monė, turėtų susilaukti didesnio įvertinimo ir paramos ne vien iš skaitytojų tarpo plaukiančiomis aukomis, bet dar daugiau iš orga-nizacijų vadovybių.

ALTS-gos Centro Valdyba rūpinosi išleisti prezidento Antano Smetonos monografiją.

740 psl. veikalas, parašytas Aleksandro Merklio lengvai ir ma-loniai skaitomu stiliumi, pagaliau randasi prenumeratorių namuose, dar tebeskaitoma, kaip aktualiausia šio meto knyga. Mačiau ne vieną skai-tytoją pažymint, kad kurias vietas, kur ne su visom autorius, ar net A. Smetonos, mintimis sutinka ir visą perskaitę žada patys pasisakyti.

Su šio veikalą pasirodymu yra baigtas vienas iš didžiausių ALTS-gos valdybos rūpesčių bei užsimojimų. Sąjungos Centro Valdy-ba dėkinga visiems vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie šių S-gos tikslų įgyvendinimo. Ypač dėkinga Kazimierui Pociui, kuris, šalia stambios materialinės paramos, sutiko be atlyginimo šį veikalą išsiuntinėti prenumeratoriams. Sąjungos Valdybos padėka priklauso visiems tą didį darbą savo auka parėmusiems, garbės prenumera-toriams ir skyrių vadovybėms bei paskiriems asmenims, to veikalą platintojams. Tik visų Sąjungos narių nuosėdus pritarimas ir nuola-tinis bendradarbiavimas įgalino Sąjungos Centro Valdybą visa tai at-likti.

Antrą didelį žingsnį ALTS-gos pirmininkas Vytautas Abraitis žengė įsijungdamas į JAV politiką, kas anksčiau ar vėliau gali tu-rėti didelės reikšmės visai lietuvių išeivijai. Įsijungė ir daugelis S-gos skyrių savo valstijose atstovaudami lietuvių respublikonų partijoje. Visa tai pareikalavo daug laiko, energijos ir didžios asme-ninės aukos.

Jau ketvirtį metų Sąjungos Centro Valdyba daug dėmesio ski-ria tautinės minties laikraščio Dirvos stiprinimui, didinant Vilties Draugijoje įnašus, remiant aukomis ir didinant prenumeratorių skaičių, žinoma, su Sąjungos skyrių nuolatine talka.

Be šių ALTS-gos darbų, dalinai ar visai įgyvendintų planų, Centro Valdyba nuolat rūpinasi S-gos atstovavimu bendrinėse lie-tuvių organizacijose: ALT, BALF, Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvos Nepriklausomybės Tarkoje ir Fonde ir kitur.

Dabar vienas iš artimiausių Sąjungos užsimojimų yra toliau platinti A. Smetonos monografiją, remti Dirvą ir ugdyti jaunųjų mūsų bendradarbių elles. Kelti jų susidomėjimą spauda, įsamonini-ti jos reikšmę ir įtraukti į nuolatinių skaitytojų, bendradarbių ir rė-mėjų skaičių.

E. Čekienė

ATEINA SVARBIŲ SPRENDIMŲ METAS

Senat, Goldwateris dar rinki-minės kampanijos metu prisipa-žino, kad jam smarkiai pakenkė demokratų kaltinimas, jog jam lai-mėjus rinkimus būsianti panai-kinta Social Security sistema. Ir iš tikrųjų, kas matė trumpą, bet gerai surežisuotą skelbimą tele-vizijoje, kur rankomis sudrasko-ma Social Security kortelė, su-pranta, kad toji "idėja" pasiekė 50 ml. židrovų, kurių įtikinimui, kad tai tik rinkiminės propagan-dos priemonė, sukurtą Doyle, Da-ne, Bernbach skelbimų bendrovės New York, reikėtų bent 30 metų, kad žodžiu ir asmeniškai ryšiu

įtikintus židrovus galvoti kitaip. Iš kitos pusės, respublikonai kaltino demokratų administraci-ją atsakymu aiškiai atsiriboti nuo komunistų, nuo moraliniai smukusių pareigūnų.

Ir taip kaltinimai po kaltinimų, nuėję iki aiškių ir nedviprasmiš-ky užgauliojimų, užsitiesusių iki pat rinkimų dienos.

Bet visa tai ilgus, varginančios ir brangiai kainuojančios rinki-minės kampanijos rezultatas. Šiandien jau ne tiek svarbu, kuo ir kaip kuris kandidatas buvo kaltinamas. Šiandien svarbu, ko-kios problemos laukia naujojo pre-

Amerikos Balso radijo kontrolės kambarys, kur tuo pačiu metu perduodamos net 26 skirtingos pro-gramos.

WASHINGTONE LIETUVIŲ ĮSTAIGAS APLANKIUS

K. S. KARPIUS

Grįždami iš ilgos kelionės - atostogų pietinėse valstijose, su-stojom keletai dienų Washing-tone.

Washingtono miestas mums, lietuviams, yra daugiau kas, negu tik šio didelio krašto sostinė: ten yra dalis Lietuvai priklausančios žemės -- Lietuvos Respublikos Pasiuntinybės pastatas, kurio priešakyje aukštai plevėsuoja Lietuvos trispalvė. Pasiuntiny-bės vedėju yra Juozas Kajeckas, nepriklausomos Lietuvos at-

zidento. Problemos, kurių gi ne-galėjo išspręsti rinkiminiai šū-kiai, pažadai ir paneigimai, ne-išnyko iš vidaus ir tarptautinės politikos dienotvarkės.

Neatsisveigiant į prez. Johnso-no akcentą taikai ir gerbūviui, Vietnamo problema ir, bendrai, pietryčių Azijos problema su R. Kinijos atominės bombos prie-skoniais, nežada lengvo spren-dimo "veido" išsaugojimui.

Pasikeitimai Kremliuje ir jų įtaka tarptautiniams santykiams paaiškės JTO svarstant Sov. S-gos skolų tai organizacijai rei-kalą su "teise" prarasti spren-džiamąjį balsą tų skolų nesu-mokėjus. Ką tuo reikalu galvo-ja Kremliaus naujieji valdovai ir kiek ilgai tęsis jų valdymas, "naujas" JAV prezidentas, tur-būt, nėra tikras.

Santykiai su naująja anglų vy-riausybe taip pat kelia susirūpi-nimo, ypatingai kalbant apie nu-sistovėjusius JAV gynybos pla-nus, kuriuos pakeisti, be abejo, sieks kairėn sukantieji socialistų vyriausybės užsienio politikos planai.

Vidaus politikoje rinkiminės dvikovos dūmose paskendęs gy-vas ir neišspręstas integracijos klausimas atgis, negrų organi-zacijoms akcijai sustabdžius tik laikinai, prez. Johnsonui inter-venavus. Tų organizacijų vadai yra aiškiai pasakę, kad jie spaus kietai, kad Civilinių Teisių Ak-tas būtų ku skubiausiai pritai-komas gyvenimui taip, kaip jį jų jis suprantamas ir aiškinamas.

Artėjanti infliacijos pavojai ir gerbūvio šūkiai plaukia į kainų kilimo debesis. Prez. Johnso-nas rinkimus laimėjo lengvai, bet problemos laukiančios spren-dimų bus sunkiai virškinamos, triukšmingai sprendžiamos ir kažin ar kada įgyvendinamos.

Ponia Kajeckienė yra įvai-rių pasiuntinybės socialinių funk-cijų vedėja.

Ponia Kajeckienė parodė mums savo dideliu rūpesčiu globojamą rinkinį, išstatytą New Yorko Pa-saulinėje Parodoje Lietuvos pa-viljone 1938-39 metais -- nuosta-biai miela vaizda: lietuviškas ves-tuves, kurias atvaizduoja didokos lėlės, aprenptos Lietuvoje ga-mintos medžiagos rūbais, visai taip, kaip matome dėvint scenose pasipuošusius choristus.

Lietuvoje gamintos, tipiškais lietuviškais veidais, įvairaus amžiaus, nuo mažamečių dalyvių, iki senų, tos lėlės atvaizduoja lietuviškas vestuves: namo prie-angyje tėvas ir motina sumuži-kantais, duona ir druska pasitin-ka sugrįžusius iš bažnyčios jau-navedžius, su palydovais, pirš-liu, kvietėju, svedia, pabroliais ir pamergėmis. Už jų, priesvir-no durų, sėdi sargas, saugojas kraičio skrynai... Kitataučiai, ypač amerikiečiai, lanką pasiun-tinybę, tuo reginiu negali atsige-rėti.

Pasiuntinybės raštinėje kabo buvusių Lietuvos prezidentų ir buvusių ministrų nuotraukos, tarp jų ir mums labai artimo B.K. Balučio, atstovo Londone, kuris čia atstovavo Lietuvai 1929-1933 metais.

Antrame aukšte priėmimo kam-barys taip pat padabintas bran-gintiniais lietuviškais dalykais, tarp jų gausi gintaro išdirbinių spinta, ypatingai patraukianti akį ir nusistebėjimą gintaro nepažįs-tančių kitataučių.

Malonu buvo su p.p. Kajeckais praleisti keletą valandų.

"VOICE OF AMERICA" -- LIETUVŲ PASIEKIĄS BALSAS

Kas tas "Voice of America" (Amerikos Balsas)? Jis būtų mums bereikšmis kaip ir kitos Washingtono įstaigos, jeigu ne faktas, kad tas "Amerikos Bal-sas" pasiekia už geležinės uždan-gos svetimo okupanto engiamą mūsų tėvynę Lietuvą.

"Voice of America" įstaiga, kur veikia lietuvių skyrius, ran-dasi 330 Independence Avenue (Nepriklausomybės Alejoj), trys blokai nuo didžiųjų Kongreso Rū-mų kapitoliaus. Lankytojai turi progą susipažinti su "Voice" pa-talpomis ir patirti kokį platų dar-

keltas į erdvesnes patalpas, į pa-grindinį įstaigos koridorių. Tuo koridoriu praeina daug lanky-tojų skaitydami įvairių kalbų kam-barių užrašus. "LITHUANIAN" kambario numeris 217L.

Turėjau progą susipažinti su "Voice of America" visų progra-mų direktorium Alexander Klie-forth. Jis užsiminė, kad "Voice" su laiku turės savo paskirą, mo-dernišką pastatą. Dabar naudo-jasi H.E.W. pastatu.

Buvo įdomu susipažinti su lie-tuvių skyriaus darbuotojais. Jų tarpe buvo keturi gerai pažįsta-mi iš ankstyvesnių laikų: direk-torius dr. Kostas R. Jurgėla, sek-retorė - pranešėja Barbora Dar-lys, kitados chigagietė, Nepriklau-somybės laikais gyvenus Kaune ir dainavus operoje, Juozas Laučka, buvęs Darbininko redaktorius Brooklynne, čia radijo žinių re-daktorius, Povilas Labanauškas, buvęs laivo Prezidentas Smetona kapitonas, specialių programų re-daktorius ir režisierius.

Prie žinių perdavimo, skriptų rašymo dirba rašytojas Anta-nas Vaičiulaitis. Tame skyriuje darbuojasi kalbininkas Leonar-das Dambriūnas, Alfonsas Pet-rutis, Jurgis Blekaitis, Juozas Vitėnas. Kitame skyriuje dirba aktorius Henrikas Kačinskas.

APIE KOSTĄ R. JURGĖLĄ

"Amerikos Balso" lietuvių skyriaus vedėjas Dr. Kostas R. Jurgėla, atrodo, geriausia buvo tinkamas toms pareigoms. Is-torikas, advokatas ir visuome-nės veikėjas (gimęs 1904 m. birž. 22, Elizabeth, N.J.), jis pilniau-sia pažįsta Lietuvos ir Amerikos gyvenimo puses, Lietuvoje augęs ir mokėsis. Prieš I karą 1914 metais, vos 10 metų berniukas, parvežtas į Lietuvą, tris metus gyveno ir mokėsis Rusijoje. Ka-rui pasibaigus ir sugrįžus į ne-priklausomą Lietuvą įsijungė į naujos respublikos gyvenimą, sto-damas savanoriu 1919 metais; buvo Klaipėdos sukilimo dalyviu; darbavosi su skautais, ir 1922-23 metais tarnavo užsienio reikalų ministerijoje.

Grįžęs į JAV 1924 metais, stu-dijuodamas universitetuose įsi-gijo teisių LL.D. laipsnį, o 1934 metais LL.M. laipsnį. Fordhamo Universitete 1934 metais gavo fi-losofijos daktaro laipsnį.

1929-35 metais buvo Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke sekretorium. Toliau, advoka-tavo, ir buvo vertėju New Yorko teismuose. 1944-51 m. buvo Lie-tuvių Amerikiečių Informacijos Centro direktorium, to centro leidžiamą Lithuanian Bulletin re-daktorium ir akredituotą kores-pondentu prie Jungtinių Tautų.

1951 metų vasarą buvo paskir-tas "Voice of America" lietuvių skyriaus direktorium.

Gyvendamas JAV jis plačiai reiškęs mūsų visuomeniniame ju-dėjime, organizacijose, dalyvau-damas įvairiose delegacijose Lie-tuvos reikalais.

Be įvairių kitų savo rašinių lie-tuvių ir anglų kalbomis, liečian-čių mūsų tautos reikalus, dr. Jurgėla parašė ir 1948 metais iš-leido gausiai iliustruotą 544 pus-lapį History of the Lithuanian Nation.

Dr. Jurgėla su šeima gyvena Bethesda, Md., iš kur netoli į Baltimore, vieną didesnių senų mūsų kolonijų.

Washingtonas dabar yra cent-ru daugelio mūsų naujų ateivių inteligentų ir profesionalų, turin-čių tarnybas Kongreso Bibliote-koje ar kitose įstaigose. Washing-tone darbuojasi ir Lituanistikos Instituto prezidentas Dr. Jonas Balys, gyvenąs College Park, Md.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvaloms mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMLICH Imp. German Wine	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

Nė Šv. Raštas nebepadeda...

BRONYS RAILA

Jeigu ką apima svaiglys viską versti aukštyr kėjomis ir perpiešti žmones bei įvykius, tai pasirodo, kad tokia madness nebėgi būti izoliuojama. Ji gilėja ir siekia kiekvieną žmogų ar įvykį, kuris tik patenka į tokio stebėtojo akiratį. Tad visai natūralu, kad savotiško įvertinimo negalėjo išvengti ir Salomėjos Nėries vyras Bernardas Bučas.

Skulptorius Bučas iš jaunystės nebuvo visuomenininkas, nemėgo priklausyti nei ideologinėms draugijoms, nei profesiniams dailininkų klubams. Kaune jis niekad ilgiau negyveno, sambūriuose, kavinėse ir karčiamose nesitrynė, tad mūsų ano meto laikinosios sostinės elitui buvo labai mažai, daugumai gi visai nepažįstamas.

Bet jūs tik pažinūrėkite, kaip šiandien jis tapo įiems "pažįstamas" ir kaip drąsiai charakterizuojamas! Tik visiškai priešingai savo žmonos charakteristikoms. Nes to reikalauja svaigulio inercija... Salomėja buvo nieko dėta, "kieta ir atspari moteris", nuoširdi Lietuvos patriotė, tyra siela, tik nerealiai galvojanči, naivi, fanatikų suklaidinta. Ir, pagaliau, ji tapo dar kartą savo vyro "auka"! Nors ir kieta, nors ir atspari:

Tad kas ir koks buvo tas Bučas?

M. Krupavičius rašo: "(Salomėja) ištėkėjo, tiesa, už kairiojo. J. Griniaus teigimu, Bučas buvęs praktiškas, ramus, tiesus žmogus. Gi pagal V. Sruogienės informaciją, jis atrodė grynas oportunistas, bet, bolševikams atėjus, ėmė reikštis kaip labai paraudonavęs. Yra pagrindo manyti, kad jis toks buvo ir anksčiau nepriklausomybės metu, bet tada bolševiku nepatogu buvo pasireikšti. Sakoma, kad Bučas savo kieta ranka pradėjo vadovauti Sালে. Tuo būdu ji pakliuvo į naują bolševikinę varžą..."

Jeigu pirmą kartą bolševizmo išgirdęs tokį gryną prasimanymą iš M. Krupavičiaus lūpų, būčiau labai apstulbęs ir nustebęs. Bet dabar tai jau nėra kiek, nes ko kito sunku ir laukti.

"Sakoma", "yra pagrindo manyti", dėsto Krupavičius... Kas

sakė apie Bučą "kieta ranka", ir koks yra tas "pagrindas"? Nebuvo ir nėra jokio pagrindo, mano mielasai.

Ir tu man taip pasitaikyk, kad Bernardą Bučą ir jo "pagrindus" turėjau dėkingiausios progos pažinti beveik nuo vaikystės. Mes kilę iš visai netolimos vietos, iš kaimyninių parapijų. Jis gimė Smilgių valsčiuje, Naurasilių kaimė, neturtingoje šeimoje. Jis ir būtų tik kaimynų tikininkų karves ganęs ir vėliau kur samdiniu bernu tarnavęs, jeigu vaikikiškis nebūtų buvęs išskirtinai gabus ir savo meninėmis išdirbystėmis anksti neatkreipęs daugelio dėmesio.

Jį pastebėjo tame pat Smilgių valsčiuje turėjusi Puzniškio dvarėlį žinoma mūsų rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, neturtingų moksleivių uoli rėmėja ir talentų ieškotoja, anuomet Panevėžio mergaičių gimnazijos mokytoja.

Taip Bernardukas nuo arko atsikėdė Panevėžio gimnazijoje, jau kiek ūgtėjęs, vyresnių metų. Per visą gimnazijos laiką ligi baigimo jį rėmė rašytoja Bitė ir jos gerųjų darbų uoli bendradarbiė Panevėžio miesto viešosios bibliotekos ir skaityklos vedėja senstelėjusi panelė Jodinskaitė. (Kai baigiantis gimnaziją Bučas buvo išaugęs į dailį jaunikaitį, mieste daug kas plepėdavo, kad Jodinskaitė esanti mirtinai įsimylėjusi savo globotinį ir reikalaujanti, idant jis ją vestų. Kad jį galėjo įsimylėti, nenuostabu, bet iš tikrųjų tiems plepalams nebuvo jokio rimto "pagrindo", išskyrus ilgaliūzių žiaurų malonumą kaip nors dar daugiau skaudinti senmergės širdį).

Bučas už mane buvo šešiais metais vyresnis, bet gimnazijoje ėjo tik viena klase aukščiau. Vienerius metus net kartu gyvenome tame pačiame bute, tik šien skyrė mano ir jo kambarį, kurį jis nuomojo su kitu savo klases draugu smilgičiu Jonu Šukiu, vėliau novelistu ir prancūzų kalbos mokytoju gimnazijoje.

J. Grinius teisingai teigia, kad Bučas buvęs ramus ir tiesus žmo-

gus; o taipgi ir praktiškas, bet iš tikrųjų gal ne iki kraštutinumo. Tiek gimnazijoje, tiek ir vėliau jis visada buvo labai lygaus charakterio, švelnus, jautrus, malonus. Šypsena retai aplesdavo jo veidą, ir negalėčiau daug įtarti, kad tai būtų buvusi tik kokia įprastinė šypsenos kaukė.

Jis turėjo ir suprato humorą ir buvo pirminis, kuris mane dar šeštojoje klasėje supažindino su rusų novelistu Čechovu, kurio apsakaites jis labiausiai mėgo. Pasisodinęs mane ir šukl ant lovos, jis mums skaitydavo Čechovo novelių vertimus, artistiskai jas interpretuodamas ir vis aiškindamas, kaip tai teisinga, gyva, juokinga ir gražu.

Tačiau didžiausioji jo meilė, be abejo, buvo menas.

Kaip dailininkas, dar gimnazijoje jis jau buvo garsus (žinoma mūsų miesto rėmuose) ir kasmet po kartą ar du dalyvaudavo gimnazijos paišybos mokytojo skulptoriaus Juozo Zikaro surengiamose viešosiose didesnio masto parodose. Ir tikrai, jo aliejinės drobės ir akvarelės tada mums visus stebindavo. Niekas Panevėžyje nemokėjo taip gerai tapyti, kaip Bučas. O kad jo išskirtinai gabumai buvo ne tik mūsų bažnytkaimio akiračio, rodė faktai, kad šis gimnazistas dar 1923 ir 1924 metais jau buvo laimėjęs daugybę premijų valstybiniuose monetų ir pašto ženklų konkursuose Kaune.

1926 metais baigęs Panevėžio gimnaziją, Bučas išvyko į Italiją studijuoti skulptūros. Be abejo, toks pasirinkimas atsirado jo mokytojo skulptoriaus Zikaro patarimu. Vėliau jam ne kartą užsimindavau, kad jis turbūt klaidingai pasirinko tą meno sritį ir studijoms vieta. Tik jis, žinoma, vis tvirtindavo, kad ne. Esą, taip jis pats norėjęs, o skulptūrą studijuoti jam labiausiai patikę Italijoje ir vėliau dar papildomus metus Belgijoje. Mūsų nuomonės čia griežtai skyrėsi, ir ligi dabar tebegalvoju, kad Bernardas padarė klaidą. Tapyboje jo jaunystės talentai buvo tokie aiškūs ir jau išsivystę, paryžiškoji mokykla būtų galėjusi dar juos išbulbulinti ir išbaigti. O skulptūroje jis niekaip ir vėliau nesurado kokio išskirtinio polekio ar originalios meninės individualybės.

Kai tą temą kartą dar buvom užsiminę, jam galutinai grįžus Lietuvon ir pradėjus ieškoti užsakymų, jis man paaiškino tikrai "oportunistiškai": klasikinė itališkoji mokykla Zikarui ir jam pačiam atrodė būsimanti geresnė skulptūrai, kuris nori laisvai pragyventi iš savo meno, statydamas paminklus, kaldamas žymių asmenų galvas ar gražių moterų bustus. Gi su ano meto prancūzišku modernizmu Lietuvoje toli nenuvažiuotum...

Ir tikrai, Bučas per dešimtmetį tuo tik daugiausia ir vertėsi, atlikdamas stambius skulptūrinius darbus, kuriuos jam išsakydavo bažnyčios, valstybės įstaigos, Šaulių Sąjunga, Nepriklausomybės paminklų statymo komitetai ir pan. Tam tikslui jis

nematė reikalo net Kaune įsikurti, nes Panevėžys jam visada daugiau patiko.

Apie jo "kairumą" ar tuo labiau apie kokius jo kraštutinius politinius įsitikinimus beveik nebūtų medžiagos nė kalbėti, nes tais dalykais jis mažiausiai sirgo, geriau sakant, veiknesidomėjo. Tik katalikybės jis neapraktikavo ir nepaisė, buvo indiferentas, laisvamanis. Tačiau neturėčiau pagrindo sakyti, kad buvo ateistas, o greičiau kažkoks sunkiai aptariamasis gandiškasis spiritualistas.

Gi Krupavičiaus minimas jo "kairumas" buvo toks, kad kai mes su jo geriausiu draugu Domu Urbu (vėliau studijavusiu Italijoje architektūrą) Panevėžyje ėmėme organizuoti moksleivių aušrininkų kuopą, Bučas griežtai atsisakė prie jos prisirašyti, net šapirografinio laikraštelio viršelio nesutiko mums nupiešti, visai nesidomėjo nei socializmais, nei individualizmais, kaip ir vėliau nė mažiausio ženklo niekada nerodė kokiam nors visuomeniniam ar juo labiau "kairiam" politiniam veikimui.

Daugiau negu fantastiška sakyti, jog "yra pagrindo manyti", kad dar Nepriklausomybės laikais jis buvo bolševiku...

1937 metų vasaros pradžioje dar kartą ir jau paskutinį kartą teko matyti ir kalbėtis Paryžiuje su Bernardu ir jo žmona Salomėja. Praėjusių metų pabaigoje iš Panevėžio įjėdu čia buvo atvykę susituokti ir praleido Prancūzijoje kelis laimingus mėnesius. Susitikime atsitiktinai, Lietuvos pasiuntinybės rėmuose, kai ministras P. Klimas Paryžiaus pasaulinės parodos lietuvių paviljono atidarymo proga buvo suruošęs gausų priėmimą Lietuvos draugams prancūzams, spaudai ir lietuvių kolonijai.

Gana pavėluotai tuokart sužinojau, kad Bernardas čia jau buvo sumainęs žiedus su Salomėja ir, būtent taip, kaip jos eilėraščių knygoje kadaise buvo parašyta - "be bažnyčios, be altorių"... Gal tai ir skaudina Krupavičių ligi tiek, jog jam darosi dar sunkiau įrodyti, kad Salomėja vis nors "viena koja" stovėjusi bažnyčioje, ir todėl jis visame ilgame rašinyje nė karto jos nepavardina teisėta vedybine Bučienės pavarde, o tik "Salomėja Nėris - Bažinskaitė". Ir tuojuo jam atsiranda "pagrindo manyti", kad Bučas buvo bolševikas ir dar kartą Salomėjai uždėjo "naują bolševikinę varžą"...

Salomėja dabar atrodė geriau negu paprastai - saulės nudeginta, sveika, laiminga, žydinti, gi Bernardas, kaip visuomet, nuoširdus, giedras, juokaujantis. Sifilydamas prancūzišką "Gitane" cigaretę (kurių skonis man nepatiko), jis tuoj pradėjo su humoru įrodinėti, jog tos cigaretės turi būti švelniausios, nes ir požeminio Metro vagonuose juk yra iškabinti skelbimai, kad važiuojant "draudžiama rūkyti net ir Gitane".

Žiūrėdamas į jaunavedžių porą, pagalvojau su džiaugsmu: pagaliau nors kartą Salomėjai pasisekė! Jau aiškiai nunokusiam amžiui ir ne su Afroditės išvaizda ji surado auksinį vyrą, metais už save vyresnį, dorą ir lėtvimą nemėgstantį menininką, dailiai atrodantį juodaplaukį, švelnų, rafinuoto humoro ir nedingsiančios šypsenos mano kaimyną smilgietį. Nevengiau įjėdvienį ir kiek pasakyti tą savo įspūdį, ir tada užsimezgė gal valandą trukęs mūsų šilčiausias pasikalbėjimas, protarpiais pavilgant gėmūrį nemokamu P. Klimo šampanu.

Supažindinau savo žmoną su abiem, bet pokalbis daugiausia ėjo tarp Bučo ir manęs apie Paryžių, meno parodas ir "senus gerus laikus". Gi Salomėjos laikysena per tą visą pokalbį man ir ligi šiandien pasiliko mįslė. Ji gana mažai tekalbėjo, bet jau žiūrėjimas buvo beveik nuolatinis ir kone varginantis. Tiesiog įtempusi akis, - tai į mane, tai žmoną, vis nuo galvos ligi kojų. Tai rimtai, tai vėl šypsodama. Pamėginau ir aš jau nusišypsoti, bet tuoj pastebėjau, kad mūsų šypsenos kažkaip nesimaišo, nesuderina. Jei į jos šypseną atsakau savuoju, tuoj šypsnis pranyksta jos veide. Kai aš per einu į rimtą miną, tada ji ima šypsotis...

Be abejo, tatai neturėjo jo-

Dievuli, kaip gražu!

Vyt, Maželio nuotrauka

kios svarbos. Tik man taip ir liko neaišku, ką per tą mūsų paskutinį susitikimą ji galėjo galvoti.

Neįmanoma prileisti, kad ji ta proga nebūtų prisiminusi mūsų pačių pirmųjų ir vėlesnių susitikimų "Trečio Fronto" laikais. Juk ji žinojo, kad ir aš gerai žinau kiekvieną jos išgyventos dramos užkulį ir visus jos lūžius, ir per tą pokalbį juos ne kartą mintyje prisimindavau. Bet kaip dabar po penkerių metų visa buvo nebesutaisomai pasikeitę!

Logiškai pagal liniją, ji turėjo laikyti mane didžiausiu priešu, "išdaviku", "parsišavusiu kapitalistams ir fašizmui". Bet ji tik spoksavo įdėmiai. Greičiausia jai dabar niekas kitas ir nerūpėjo, tik jos naujoji laimė. Bet gal tai buvo priekaištai, pasipiktinimas ir ironija? O gal ir platesnis ar net draugiškas skirtų ir gyvenimo komedijų supratimas? To neatspė-

si, ir pagaliau tai vistiek.

Jiedu dar žadėjo savaitę kitą Paryžiuje pasilikti, ir susitarėme dar kartą kur privačiai, savybėje susitikti. Ypač to norėjo Bernardas. Bet nebesusitikome, nes aš tada baisiai mažai turėjau laisvo laiko, kasdien buvau užsiėmęs prancūzų kalbos mokymusi ir žurnalizmu, o ir ypatingo noro nebejauchiau.

Bet jeigu šiandien kalbėti, kas katram po Bernardo ir Salomėjos vedybų galėjo daryti įtakos ir "kieta ranka veržti" raudonėjimo kryptimi, tai tam "pagrindo" ir užmojo galėjo turėti tik ne Bernardas.

Jeigu jau niekas nebėgi uždrausti mūsų memuaristams skelbti tokius iš piršto išlaužtus prasimanymus, tai gal nors Šv. Raštas galėtų padaryti įtakos!

Bet ir jis, kaip matyt, šiandien nebe uoliai skaitomas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvas masinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINI SIUNTINI — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardų ekstra geros angliškos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedanti iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių angliškų medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3½ jardų, viso 10½ jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494. GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

Be žodžių...

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

- Pinigų taupymui nereikia varžinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

Dailininkas Česlovas Janušas darbo metu studijoje.

ČESLOVO JANUŠO PARODA CHICAGOJE

Lietuviškosios kolonijos atžymi savo veiklą ne tik gausiais ir įvairiausiais pobūviais ar parengimais, bet ieško ir kitokių pramogų kultūringai visuomenei. Būdinga šiam sezonui gausėjantis lietuvių dailininkų parodų ruošimas. Spaudoje matosi, kad tai vienur, tai kitur yra ruošiamos dailės parodos. Džiugu, Imama

daugiau vertinti savuosius menininkus ir stengiamasi įsigyti jų kūrinius ar bent pamatyti jų darbus. Iš New Yorko į Chicago seniai "atkeliavo" dail. C. Janušo darbai. Paroda vyks lapkričio 7-15 dienomis Čiurlionio galerijoje. Č. Janušas 1931 m. baigė me-

no mokyklą ir nuo tų metų mokytojavo visoje eilėje gimnazijų. Nuo 1937 m. buvo dailių amatų mokyklos mokytoju, o nuo 1940 m. iki 1941 m. tos mokyklos direktorium. Tremty, Vokietijoje, turėjo dailių amatų studiją Wuerzburgėje, veikusią virš 4 metų.

Nuo 1931 m. yra dalyvavęs visose dailininkų s-gos ruošiamose

parodose. 1938 m. turėjo savo darbų apžvalginę parodą Kaune, Vokietijoje, be individualinių parodų, yra dalyvavęs tarptautinėse DP parodose.

Amerikoj dail. Č. Janušas su savo darbais yra pasirodęs daugelyje amerikiečių profesionalių dailininkų parodose ir priklauso visai eilei amerikiečių dailininkų sąjungoms ir lygoms.

Jau per eilę metų yra kviečiamas dailės klubuose ar institucijose su aliejinės ar akvarelinės tapybos demonstracijomis bei paskaitomis.

Yra atžymėtas "Price Winning Oil Paintings" rinkinyje, kuriame žymimi aukščiausias premijas gavę dailininkai ir patalpina ma paveiklo spalvuota reprodukcija su kritikos apibūdinimais dėl ko buvo suteikta premija. Paminėtas ir "Who's who in American Art", kur patenka tik iškilieji Amerikos dailininkai.

Jūsų korespondentas, patyręs apie Chicagoje Č. Janušo ruošiamą parodą, kreipėsi su klausimais:

-- Kodėl parodą ruošiate Chicagoje, o ne New Yorke?

-- Maždaug prieš 10 metų Lietuvių Dailininkų S-gos valdyba, pirmininkaujant dail. Vitkui, su ruošė Brooklynne Apreiškimo par. salėj meno parodą. Joje dalyvavo 13 dailininkų, nuo kraštutinio modernizmo iki kraštutinio realizmo. Ir visų nustebimui, atsilankė mažas lankytojų skaičius. Nė vieno dailininko darbas nebuvo parduotas. Daugelis dailininkų gyv. New Yorke, prarado entuziazmą ruošti ar dalyvauti parodose New Yorke. Tas pats atsitiko ir su manim. Todėl daug dailininkų aplenkia New Yorką ir savo parodas ruošia kituose miestuose.

Chicagoje ruošiu dar ir todėl, kad ten yra tinkamos patalpos Čiurlionio galerijoje.

-- Kokio žanro bus ši paroda?

-- Šiai parodai parinkau peizažinius ir jūros vaizdus.

-- Kodėl Jūs esate pamėgęs piešti jūras?

-- Mėgstu jūrą, kaip jūrą -- tai pirmiausia. Mėgstu jūros spalvų gamas, kurių ten daug. Piešiant jūrą -- reikia nupiešti daug dangaus, o čia yra galimybė parodyti atmosferines atmainas bei nuotaikas. Jūros paveikslas kompozicinė struktūra duoda pajusti gamtos didybę, platumą, begaliniai toli esantį horizontą ir tai veikia labai nuotaikingai žiūrovą ir daugelis prisimena mūsų Baltijos pajūrį, kuriame sentimentai yra gyvi. Gi, pagauti jūros nuotaiką, dinamiką dar reikia žinoti "jūros anatomiją".

-- O kaip su peizažais? Rodos, turite visą eilę Lietuvos gamtovaizdžių. Neturint gimtosios žemės po kojomis, kaip juos kurti?

-- Dailininkui - peizažistui tai didelis trūkumas, bet šiuo atveju esu laimingas, nes turėjau progos gana daug padirbėti Lietuvos gamtos aplinkoje ir stebėti Lietuvos gamtą. Daug teko pakeliauti po kraštą, o Palangoje būdau ir žiemą ir vasarą. Jūra man pažįstama. Svarbiausia -- esu atsivežęs daug mažų eskizų, kuriuos pasidariau dar Lietuvoje. Čia ta didžioji "paslaptis".

-- Reiškia, kad nemažai amerikiečių tarpe, o kokį įvykį laikytumėte šiais metais svarbiausiu?

-- Šių metų svarbiausiu įvykiu

Dabartinės organizacinės problemos

E. ČEKIENĖ

Pasaulyje verda politinės kovos. Politinių pažiūrų priešingumai JAV ir kituose kraštuose yra aštrūs, jie braute braunasi ir į lietuvių išeivijos tarpą ir dažnai atrodo, jog nebėra vilties sulaukti sutartinio visuomeninio darbo.

Tokiais momentais labai svarbu išlaikyti lygsvarą ir sugebėti orientuotis, ypač kada peršasi tiek daug geradarių, įrodinėjančių skirtingas lietuvių tautinio veikimo idėjas. Nenuostabu, kad didelė mūsų visuomenės dalis, gyvenanti toliau nuo tų politinių, kultūrinių bei visuomeninių kovų arenos, nebesupranta, nustoja rūpintis lietuviško gyvenimo reikšimais, įtūla į nusiminimą ir užsidaro savyje.

Štai, Vilkas jau kelinti metai tariasi su kitomis, paskutiniu laiku jame nedalyvavusiomis, politinėmis grupėmis dėl apsijungimo, dėl vieningos veiklos. Eiliniams stebėtojui, bet jautriam savo tautos reikalams lietuviui, nesuprantama, ko jie taip ilgai nesusitaria. Juk visos tos grupės siekia tų pačių tikslų jau eilę metų, kartu ir atskirai, ir jei sutarė vėl susijungti, tad ko taip ilgai ginčytis, tiek brangaus laiko praleisti nukrypus nuo tikrosios savo paskirties.

Tiesa, jau skaitėme spaudoje, kad pagaliau įvyko "zgada", tačiau dar neskaitėme apie naujai sudarytą vadovybę, pasiskirstymą pareigomis ir naujomis įėjimais pradėtą darbą. Savo laiku tie visi veiksniai kartu ir atskirai dirbo, informavo visuomenę bendrais lietuvių politiniais klausimais, nustatinėjo mūsų laikyseną Lietuvos vadavimo srityje.

Dabar jau mus informuoja ir visuomenės nuomonę formuoja eiliniai gyvenimo stebėtojai, laikraščiai leidėjai ir pavieniai savo politinių pažiūrų ir įvairių minčių visuomeniniais klausimais reiškęjai. Štai, vienas ilgametis veikėjas, dar prieš atvykstant į JAV, rašė:

"Pagrindinė jungtis -- Lietuvos laisvė. Lietuviškoje veikloje šiandien neturi reikšmės nei socializmas, nei katalikybė, nei nacionalizmas, nei liberalizmas nei kitoki "izmai", jeigu taptų pamestos viltys atgauti lietuvių tautos laisvę. Visi lietuvių turi siekti ir geriau, jeigu jie to sieks ranka rankon, o ne stumdymiesi..."

Šiandien išgirstame, kad liberalizmas yra tas kelias, kuriuo eidamas išvengsi nuo gyvenimo

atsilikusio vardo.

Niekas negali smerkti paties liberalizmo, bet kalbant apie atsilikimą, kyla didelis klausimas, kiek jis mums lietuviams naudingas dabar, gyvenant pilnos laisvės krašte, siekiant Lietuvai nepriklausomybės ir lietuvių tautinio patriotizmo išeivijoje, jeigu Antanas Smetona dar 1933 metais jį taip apibūdino:

"Liberalizmas gražiai grynai laisvės teisę, bet neįstengė išugdyti jai draugės - pareigos. Dėl to liberalizmas šiandien ore plasnėja, kaip paukštis, vieną sparną pašautas. Vienašališka laisvės teisė, teisė be pareigos, veda anarchijon... Asmuo, nebūdamas glaudžiamas santykių su draugija yra kaip ir anarchistas, kaip ir be pareigos kitiems, kurių dėka jis gyvena... Vienašališka teisė yra anarchija. Šiokia pusiausvyra tėra įmanoma drausmingoje visuomenėje, organizuotoje savaime tautos reikalais..." (A. Smetona, 397 psl. A. Merkelio).

Šią tiesą patvirtina senenas nuotykis iš praktiško gyvenimo su jaunu vadovaujančiu liberalu, akademiku, turinčiu mokslo laipsnius.

Gyveno jis 3-me aukšte tikrai "liberališkai", su draugais dainuodamas ar kitaip triukšmaudamas, nežiūrint laikrodžio rodyklės. Kada namo savininkas priminė, jog tuo laiku kitiems ir jam pačiam reikalingas po sunkaus dienos darbo poilsis, šis lakoniškai atsakė: "Aš mėgstu laisvę ir jos nevaržysiu". Savininkas paaiškino, kad laisvę mėgsta ir kiti to namo gyventojai. Tačiau šis liberalas, nenorėdamas laisvės pripažinti ir kitiems, išsikraustė jos ieškoti tik sau.

Abejotina, ar mūsų jaunimui tokio "liberalizmo" idėjos yra naudingos. Tie jaunieji liberalai save vadina pažangiais ir tas idėjas skleidžia visiems, ypač "kultūrinį bendradarbiavimą" su kraštu, nors aiškiai žino, kad tai tuščios pastangos.

Kiti griežtai tebesilaiko atsižvelgo partinio fanatizmo, kuris reiškiasi visuomenės veikloje ir kenkia vieningam darbui bei tautinių siekių įgyvendinimui bendrinėje organizacijoje. Jautresnius tai stumia į nusivylimą ir visišką abejingumą lietuviškiems reikalams.

NEW YORK

• "Antrasis Kaimas". Chicago lietuvių satyrinis teatras. atvyksta į New Yorką lapkričio 21 d. Jie pasirodys Show Boat salėje.

Po programos bus šokiai. Šio vakaro pelną New Yorko Akademiniis Skautų Sąjūdis skiria N. Y. lietuvių kultūros namų statybai.

Bilietai: \$3.50 suaugusiems; \$3.00 studentams. Staliukas galima rezervuoti pas Feldą Nemickienę tel. MI 2-2117.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus — bet kuris šaltas alus — ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas.

Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškulį nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gera alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer. suteikia tą patį pasitenkinimą šalta stikla po stiklo ragaujant.

Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šešių bonkų dėžutę ar dvi.

Išitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalo turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

Č. JANUŠAS

Palangos žvejų prieplaukoje.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jūs nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite gerą prekę pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875
3207-So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Pragyvenimas nuolat brangsta.

todėl pilnai išnaudok savo sutaupas investuodamas jas į

BALTIC STORES AND INVESTMENTS CO.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

11 London Lane, Bromley, Kent, England, Rav. 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai augs nešdamas aukščiausią dividendą! Investuojant 1-2 metams mokamas dividendas 5%, gi investuojant 2-3 metams mokama 5 1/2%.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau, mokama

7%.

Už nuošimčius nereikia mokėti jokių mokesčių.

Tarpininkaujame palikimo reikalų sutvarkyme.

Visi investavimai yra apdrausti ir garantuoti nejudomu turtu.

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(17)

JUNGTINĖS AMERIKOS VALS-
TYBĖS išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Spalio 5 d. -- 8 c. oro pašto ženklą raketų specialistui Dr. Robert H. Goddard pagerbti. Piešinys -- Goddard atvaizdas, kylanti raketa ir iššovimo rampa.

2. Spalio 15 d. -- 5 c. p. ženklą Amerikos Muzikų Draugijos 50 metų įsisteigimo sukačiui paminėti. Piešinys -- muzikos instrumentai, gaidos ir girliandos.

3. Spalio 26 d. -- 5 c. p. ženklą Amerikos Naminių Išdirbinių Draugijos įsisteigimo 50 metų sukačiui paminėti. Piešinys parodyta sodyba, daryta taip, lyg tai būtų išsiuvinėta ant drobės.

KANADA š.m. spalio 14 d. išleido 3 ir 5 centų kalėdinius pašto ženklus (labai jau iš anksto!). Piešinys parodytas tipiškas Kanados žiemovaizdis ir šeima, žvelgianti į Kalėdų žvaigždę. 3 c. -- raudonas 5 c. -- mėlynas. Pašto ženklai spausdinti ant paprasto ir su fosforinėmis juostomis popierio ("tagged").

Tai pirmas atsitikimas, kad Kanada išleido kalėdinius pašto ženklus. Tiesa, 1898 m. buvo išleisti du pašto ženklai su įrašu "Xmas 1898", bet piešinys tada buvo visai ne "kalėdiškas": pasaulio žemėlapis su raudonai atžymėta britų valdoma imperija.

Be to, Kanada lapkričio 18 d. išleidžia 8 c. p. ženklą ikšiolinio piešinio -- su jet lėktuvu.

MEKSIKA išleido 40 centavų oro p. ženklą "heroiško Veracruzo apgynimo" 50 metų sukačiui paminėti. Ženkle parodyti auklėtinio Jose Azuelos ir kado Virgilio Uribe atvaizdai, Meksikos pilietinio karo metu, kada nukentėjo Amerikos interesai, Amerika, remdama jai palankų generolą Venustiano Carranzą, 1914 m. okupavo Veracruz miestą. Išsilapinimo metu žuvo 17 Amerikos karių.

Veracruz miestas ir uostas yra Karibų jūros pakraštyje, to paties vardo valstyje; guli karštoje tropikinėje juostoje, kamuoja jame geltonojo drugio. Į uostą įplaukiama siauru kanalu tarp rifų ir salelių, dengiamų San Juan de Ulua forto. Nors uostas netikęs, betgi pats geriausias Karibų pakraštyje. Pirmąją ispanų koloniją Meksikoje čia įkūrė nukariuotojas Cortés 1519 m. ir pavadino ją Villa Rica de Veracruz. Miestelis buvo kilnojamas slėsniam pajūryje iš vietos į vietą kol 1599 m. nusistovėjo dabartinėje vietoje. Kolonijiniiais laikais uostas tarnavo kaip nuolatinė susisiekimo arterija su Ispanijos uostu Cadiz. Miestas 1838 ir 1861 m. buvo okupuotas prancūzų.

o 1847 ir 1914 m. amerikiečių. Mieste gyvena apie 126,000 gyventojų.

ŠVEICARIJA išleido 5 p. ženklų seriją svarbesniems krašto įvykiams paminėti. 50 centų p. ženklą minima Ženevos miesto 150 metų į Šveicarijos konfederaciją įsijungimo sukačtis. Piešinys parodytas susivijusios Ženevos ir Šveicarijos vėliavos.

Šis miestas lietuviškai rašomas ir tariamas Geneva ir Ženeva, pranc. Geneve, vok. Genf, yra sostinė to paties vardo kantono ir randasi Šveicarijos pietvakarių dalyje, didžiulio Ženevos (Lemano) ežero vakariniam pakraštyje, kur išteka Ronos upė. Į pietus nuo Ronos yra Ženevos senamiestis su kreivomis ir siauromis gatvelėmis bei dauguma istorinių pastatų, į šiaurę -- reprezentacinis miestas. Ženeva buvo įkurta 42 m. pr. Kr. Kristų allobrogenų žemėje, vėliau įjungta į romėnų Provincija Maxima Sequanorum. IV šimtmečiu vyskupo būstinė, V šimtm. nukariauta burgundų, vėliau frankų. Nuo XI šimtm. Šventosios Romos Imperijos dalis. XIV š. prasidėjo karai tarp gyventojų, Savoijos ir Ženevos grafų ir vyskupo, kam miestas turi priklausyti. 1559 m. reformatorius Jonas Kalvinas čia įsteigė protestantų kolegiją, virtusią universitetu ir Ženeva tapo visos Europos protestantizmo centru. 1798 m. Ženevą prisijungė Prancūzija, Napoleono nuvertus, 1814 m. Ženeva atgavo nepriklausomybę ir įsijungė kartu su visu kantonu į Šveicarijos konfederaciją. 1920 m. čia buvo įsteigta Tautų Sąjungos būstinė, vyko ir iki šiol tebevyksta įvairiausios tarptautinės konferencijos ir suvažiavimai. Nuo 1843 iki 1848 m. Ženevos kantonas turėjo savo atskirus pašto ženklus. Mieste gyvena apie 150,000 daugiausia prancūzų kilmės gyv..

RYTŲ VOKIETIJA išleido 4 p. ženklus su priedėliais š.m. Leipzigo pavasarinei ir rudeninei mugėms pažymėti su senoviniiais piešiniais. Kartu paminima 800 metų sukačtis nuo Leipzigo mugių pradžios (1165 m.).

Leipzig (lot. Lipsiae), įkurtas dar prieš 1000 m. senovinės slavų giminės sorbų žemėje ir senovėje vadėnėsis Lipck ir Lipcik ("liepynas"), yra Saksonijos miestas vid. Vokietijoje prie Elster ir Pleisse upių santakos. Miestas 1170 m. gavo magdeburgines teises ir greit ėmė garsėti, kaip žymiausias pasauly brangiųjų kailių, porcelano ir stiklo išdirbinių ir prekybos centras. 1409 m. įkurtas universitetas yra antras senumu Vokietijoje. Nuo 1667 m. čia susispietė žymiausias Vokietijos knygų leidyklos ir spaustuvės. 1887 m. įsteigta karališkoji konservatorija yra viena geriausių pasauly. Per universitetą ir konservatoriją yra perėję daugybė vokiečių ir kitų kraštų mokslininkų ir muzikų. Garsėjo savo koncertais. 1631 m. miestas buvo užimtas švedų, 1813 m. čia įvyko didžiulės kautynės tarp sąjungininkų ir Napoleono armijų. II Pas karo metu ketvirtadalis miesto buvo sunaikinta. Dabar miestas yra sovietų okupuotoje Vokietijos dalyje ir smarkiai sunykęs, bet mugės vis tebevyksta du kartus į metus. Jame gyvena apie 65,000 į metus. Jame gyvena apie 650,000 gyventojų. Leipzige mokėsi daugelis lietuvių mokslo žmonių.

ŠACHMATAI

* NAUJAS TAUTVAIŠO LAIMĖJIMAS. Spalio 25 d., Chicagoje pasibaigė Illinoio valstijos šachmatų p-bės, kuriose dalyvavo rekordinis žaidikų skaičius būtent 1481 Praeitų metų nugalėtojas Povilas Tautvaišas įspūdingai pakartojo šį p-bių laimėjimą, sudorodęs visus savo 8 oponentus sausa pasekme 8:0! Krito prieš jį 4 meistrių klasės žaidikai: Formanek, latvis J. Tums, D. Rivera ir Al Sandrin. Tautvaišas buvo apdovanotas Illinoio titulu ir \$200 prizų su šachmatų laikrodžiu, 2 v. Pundys su 7 tš., D. Rivera ir Kostič po 6 1/2 tš. Puikiai užbaigė Narkevičius (kopęs į 6 tš grupę. Jis gavo \$35 prizą ir š. laikrodį. Ramas, Jankauskas ir Šalkauskas užbaigė su 4 1/2 tš., V. Karpuska ir Bikučius po 3 tš.

* BOSTON SUNDAY GLOBE spalio 25 d. mini Gediminą Šveikauką, pasidalinusį pirmą vietą su A. Keyes, Bostono šachmatų p-bėse. Rašo apie Bostono lietuvių dovaną, kuri naujai paskirta, vieton nukeliavusios pas 3 kartus laimėtoją John Curdo, Rašo, jog Kazys Merkis naujai paskelbtam Postal Chess ratings

įvardintas trečiuoju šios šalies žaidiku. Įdėta Algio Makaičio partija su A. Keyes. K.M.

DIDŽIULIS PASIRINKIMAS prekių ir kainų

Storm Doors Storm Windows

LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS

Tel. LU 5-6291

Chicago

PER KĄ SIŪSTI DOVANŲ SIUNTINIUS Į U. S. S. R.

Klauskite patys savęs šiuos klausimus, kiek tai liečia firmą, kuriai Jūs patikėsite Jūsų dovanų siuntinį:

1. Ar toji firma patikima?
2. Ar ji turi gerą reputaciją?
3. Ar turi tikslus ir patyrusius tarnautojus reikalingiems dokumentams paruošti, supakuoti ir išsiųsti?
4. Ar vartoja tikrai geriausias dėžes?
5. Ar vertėsi tuo pačiu būdu daugiau nei 20 metų?
6. Ar toji firma oficialiai autorizuota?

Jūsų atsakymas bus "Taip", jeigu Jūs savo dovanų siuntinį siųsite į bet kuri

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106
WA 5-3455

Uptown Phila. skyrius
632 West Girard Ave.
Philadelphia, Pa. 19123
Walnut 5-8878

BALTIMORE
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

BOSTON
390 West Broadway
South Boston 27, Mass.
AN 8-8764

CHICAGO
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FR 6-6399

Branch
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788

CLEVELAND
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UT 1-0807

DETROIT
6460 Michigan Avenue
Detroit 10, Mich.
TA 5-7560

ELIZABETH
943 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK
11415 Jos. Campau Avenue
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

MIAMI
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Florida
FR 9-8712

MINNEAPOLIS
217 E. Henned
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

MILLVILLE
19 Westwood Terrace
Millville, N. J.
825-5362

NEWARK
263 Market Street
Newark 2, N. J.
MA 3-1968

NEW YORK
48 1/2 East 7th Street
Ne wYork 3, N. Y.
GR 2-1785

OMAHA
5524 S. 32nd Street
Omaha, Nebr.
731-8577

PITTSBURGH
346 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pa.
GR 1-3712

ROCHESTER
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BA 5-5923

SAN FRANCISCO
1236 Ninth Avenue
San Francisco 22, Calif.
LO 4-7981

TRENTON
730 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-9163

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE
IR APYLINKĖSE

* VYTAUTAS BAKONAS, lygiai prieš metus, lapkričio 8 d., Clevelande tragiškai žuvęs, sėkmingai pasireiškęs nekilnojamojo turto prekyboje. Ne kartą, kaip solistas, yra dalyvavęs lietuvių parengimų programose ir reprezentavęs lietuvių savo dainą kitataučių tarpe.

* CLEVELANDO ŽAIBO klubo moterų tinklinio sekcija pradėjusi sekmadienį, lapkričio 1 d., suruošė pietus, į kuriuos atsilankė didelis būrys Clevelando lietuvių. Jaukiai parengtoje ir pietų metu švariai ir tvarkingai išlaikytoje Lietuvių salėje jaunos šeimininkės patarnavo svečiams su energija ir entuziazmu, retai matomu tokios rūšies parengimuose.

Ta pačia proga buvo išdalintos dovanos šią vasarą Clevelande ir Chicagoje vykusių lengvosios atletikos varžybų laimėtojams.

Vyno bonką laimėjo bilietas Nr. 373014, kurio pirkėjas buvo G. Barzdukas.

RKB

**MEDICINISKAS
MASAŽAS**
Ohio valstijos leidimas.
DUSAN STOJKOV
Tel. 432-2039
(Tik kviečiant į namus).

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame ponios Barzdukienai, Čiurlionienai, Geležienei, Joknaitienei, Jurgai-

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas J. Žiltonis priima iš Žaibo klubo vadovo A. Bielskaus tarpmokyklinės sporto varžybose laimėtą pereinamąją dovaną. Kairėje stovi mokyklos tėvų komiteto pirm. J. Kazlauskas.

J. Garlos nuotrauka

**ŠV. KAZIMIERIO
LITUANISTINĖ MOKYKLA
ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO 8 D.,
SEKMADIENĮ
(NUO 11 VAL. IKI 4 VAL.)
RENGIA PIETUS
NAUJOSIOS PARAPIJOS
SALĖJE.
PAREMKIME MOKYKLĄ, KURI
SKIEPIJA GIMTĄJĮ ŽODĮ MŪSŲ
JAUNAJAI KARTAI.**

CLEVELANDO VAIDILOS TEATRO PREMJERA !

1964 m. LAPKRIČIO mėn. 14-15 d. Šv. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

MYKOLO VENCLAUSKO KETURIŲ VEIKSMŲ PASAKA

UŽBURTOJI DŪDELĖ

REŽISORIUS PETRAS MAŽELIS

ŠEŠTADIENI, LAPKR. 14 d.

PREMJERA

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

PO VAIDINIMO - BUFETAS IR ŠOKIAI,
GROJANT MOKSLEIVIŲ ORKESTRUI

ĮĖJIMAS: \$ 3.00 - \$ 2.50 ir \$ 2.00

SEKMADIENI, LAPKR. 15 d.

SPECIALUS SPEKTAKLIS JAUNIMUI

PRADŽIA 3 VAL. P.P.

ĮĖJIMAS: SUAUGUSIEMS - \$ 2.00
JAUNIMUI - \$ 1.00

BILJETUS GALIMA ĮSIGYTI SEKMADIENIAIS PRIE SPAUDOS KIOSKO, ŠEŠTADIENIAIS - DIRVOS ĮSTAIGOJE,
AR PAS VALDYBOS NARIUS: R. ZORSKA, UL-1-5258
A. KIŽI, 481-7837
R. APANIŲ, 531-6995

tienei, Mockuvienei, Stasienei ir Sušinskienai, kurios darbu, tortu ar patarimu prisidėjo prie mūsų rengtų pietų lapkričio 1 d. pasisekimo.

Žaibo tinklininkės

Clevelando Neringos skaučių tunto sueigoje šios jaunos skautės kandidatės davė žodį ir gavo skaučių kaklaraiščius. Iš kairės: R. Staškevičiūtė, J. Čiuberkytė, J. Iganatvičiūtė, R. Petraitytė ir V. Nasvytytė, J. Garlos nuotrauka

Išnuomojamas butas
1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo būtu pasinaudoti.
17848 Lake Shore Blvd.
Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

PARDUODAMI NAMAI

Trijų šeimų 5-5-3. Gazo pečiai, garažas. Nuomos — \$100, \$65. Netoli Naujos parapijos.

Dviejų aukštų vienos šeimos 2 mieg. kam., garažas. Netoli E. 185 gt. Kaina tik \$13,800. Stiprus namas. Viduje reikalingas švarinimo.

Naujas mūrinis, 4 mieg. kamb., 1½ vonios, (2 mieg. kamb. pirmame aukšte), į pietus nuo Euclid Ave. Graži apylinkė, kur gyvena daug lietuvių.

Vienos šeimos mūrinis, 3 miegam. tarp East 185 ir Lake Shore Blvd., garažas, geras rūsys. Švarus, geras namas.

Turime daug namų, didelį pasirinkimą, — čia tik pavyzdžiai.
Kreipkitės pas Antaną Gailių tel. 481-2161.

EAST SHORE REALTY
780 E. 185 gt. Tel. 481-6900

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.
MAISTO SIUNTINIAI
BE MUITO Į LIETUVĄ
Sveikinimai**

\$34.60

11 sv. kviet. miltų, 6½ sv. ryžių, 4½ sv. rūkyto bekono, 4½ sv. rūkyto kumpio, 2½ sv. kavos, 1 sv. kakaos, 1 sv. šokolado, ¼ sv. arbatos.

Didiausias pasirinkimas aukščiausios rūšies maisto produktų. Turime visą eilę standartinių maisto siuntinių jūsų pageidavimui. Lygiai taip pat turime šimtais kitų dovanų jūsų artimiesiems Lietuvoje. Prašykite mūsų katalogo.

Pinigai į Lietuvą

PILNA GARANTIJA.
PILNA SUMA.
NUEINA PER 2 SAV.
Ratos: 9 rubliai — \$10.
Mokestis: iki \$30.00 — \$2.75, virš \$30.00 — 10%.

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.**

125 East 23rd Street
Suite 202.
New York, N.Y. 10010
Telephone: YU 2-1530

Garantuojame jūsų patenkinimą. Apdrausta jūsų siuntos saugumui.

KAIRĖJE: Scena iš veikalo "Užburtoji dūdelė", kurią Clevelando lietuviai galės pamatyti lapkričio 14 ir 15 d. Šią gražią M. Venclausko 4 veiksmų pasaką stato Clevelando Vaidilos teatras. Režisuoja P. Maželis. Nuotraukoje aktorai Šarūnas Stempušis ir Elena Bridžiuvienė, V. Pliodžinsko nuotrauka

• Laikas patikrinti visus savo turimus draudimus. Mielai patarnausime. Skambinkite: Z. Obeleniui 881-7741 ar V. Giedraičiui 944-6835.

Vaidilos teatro administratorius Romas Zorska ir režisierius Petras Maželis montuoja "Užburtoji dūdelė" 4-jo veiksmo dekoracijas. V. Pliodžinsko nuotrauka

**PAGLIO'S RESTAURANT
and LOUNGE**

239 Richmond Rd. at Chardon Rd.
Richmond Heights, Ohio 44132
AN 1-2040

AMERICAN AND ITALIAN CUISINE
Open Seven Days a Week

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **LTA Sambūrio Valdyba** Chicagoje sudarė aukų vairo komitetą prof. dr. Jono Balio veiklai "Lietuvių Liaudies Pasaulėjaut" spausdinimo išlaidoms padengti. Į minėtą komitetą sutiko įeiti: J. Našliūnas, J. Jurekūnas, A. Siliūnas, A. Kašuba ir K. Drunga.

Iš Kolumbijos, atvykęs "Distral" firmos stambus akcininkas inž. Vytautas Didžiulis į Chicago prekybos reikalais ir sužinojęs apie svarbų prof. J. Balio mokslinio veikalo spausdinimą, jo spaudos išlaidoms padengti paskyrė 100 dol. auką.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos** metinis visuotinis suvažiavimas įvyks lapkričio mėn. 26-29 d., Detroito, Mich., Statler-Hilton viešbutyje.

Programoje bus diskutuojamas dabartinis lietuvis studentas ir jo santykiai su Lietuvių Studentų Sąjunga. Taip pat programoje bus meno paroda, dramos rečitalis, dalyvaujant aktoriams Martynaitėi ir Kelečiui.

Laukiama visų studentų suvažiavime.

• **Dr. Jonas Grinius** nuo rugsėjo mėnesio grįžo mokytojauti Vasario 16 Gimnazijon. Dr. Jonas Grinius, 1958-1960 yra buvęs gimnazijos direktorium.

• **Regina Plukaitė**, buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė, baigė Hageno prietaikomojo meno mokyklą grafikos skyrių ir pradėjo dirbti savo specialybėje.

• **LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDUI** gauta per LNF pirm. St. Louis Mo, dr. P. Švarcą 50 dol. Aukų po 10 dol.: dr. P. Švarcas ir J. Gumbelevičius, po 5 dol.: B. Tiškus, J. Kleinaitis, J. Saladžius, V. Tervydis, A. Paulikaitis, J. Luja.

• **LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖS** posėdis įvyko spalio 27 d., V. Četienės bute, New Yorke. LMA šiuo metu vadovauja G. Žilionienė, L. Biečiukienė atstovauja Lietuvos GFWC moterų organizacijai.

LMA New York klubo susirinkimas, kurio pirm. yra dr. M. Kregždienė įvyko lapkričio 4 d. E. Burkienės bute, Woodhavene.

• **GEDIMINAS IR DANUTĖ LESKAITYTĖ** - STASIUKYNAI iš New Yorko persikėlė nuolatiniams apsigyvenimui į Los Angeles, Calif.

• **DR. HALINA IR JURGIS MONTVILAI** iš New Yorko lankėsi Kalifornijoje, kur dr. H. Montvilienė San Francisco įvykusioje Joint Computer konferencijoje atstovavo RCA bendrovei. Ta pačia proga Montvilai aplankė Kalifornijoje gyvenančius draugus ir pažįstamus.

• **JONAS KAVALIŪNAS**, Dariaus ir Girėno vardo liuanistinės mokyklos vedėjas, dirbęs aukštesniojoje Amerikos mokykloje, turįs didelę patirtį kalbų dėstyje, lapkričio 28-29 dienomis įvykstančioje rajoninėje mokytojų konferencijoje skaitys paskaitą: "Lietuvių kalbos dėstymas jos visai nemokantiems". Labai aktuali tema ne vien tik mokytojams, bet ir tėvams ir visiems švietimo darbuotojams. Todėl į šią konferenciją kviečiami ir tėvai ir švietimo darbuotojai.

CHICAGO

DAINOS ČICERO M. N. PR. SESERŲ RĖMĖJŲ SUSIRINKIME

Keturios dešimtys rėmėjų susirinko Cicero Parapijos salėn spalio 20 d. išklausyti Kun. A. Spurgio kalbos ir valdybos pranešimų apie vasarą ir ankstyvą rudens nuveiktus rėmėjų darbus.

Su dideliu dėmesiu nariai išklausė pranešimo apie Madų Parodą, kuri dar kartą įrodė lietuvių moterų sugebėjimą ir skonį save puošti. Dėl daugelio palankių atsiliepimų apie praėjusį rengimą, susirinkime dalyvavusių buvo pareikštas noras tą parodą pamatyti Cicero p-jos salėje. Pirmininkė taip pat pasidžiaugė naujais šią vasarą įsirašiusiais amžiniais nariais rėmėjais: V. ir M. Šmulkščiais gyv. Evanstone ir M. Bartašienė -- Ciceroje. Be jų stambiai auka pažadėjusi yra S. Diržienė, daugelio gerų darbų tyli rėmėja.

Toliau sekė kun. A. Spurgio, MIC pranešimas apie Bažnyčios Visuotinę susirinkimą ir jo svarbą kiekvienam pasauliečiui katalikui. Jo mintys skatino susirinkusius ir toliau dirbti labadaros darbą, nes nuo to kiek pastangų įdės kiekvienas krikščionis, priklausys Katalikų Bažnyčios vaidmuo visam pasaulyje. Ne tik kunigai ir vyskupai, bet kiekvienas pasaulietis yra atsakingas, kad Kristaus atnešta besąlyginė meilė uždegtų visos žmonijos širdį. Kad tai įvyktų, turime pirma mes patys ją liepsnoti.

Šių metų valdybą sudarančios ponios: O. Vencloviėnė, Br. Kazlauskienė, S. Kisieliėnė, G. Arstiniėnė, M. Remienė ir A. Prapuolenytė svečius vaišino kava ir pyragais. Prie jų energingai prisijungė ir P. Štangenbergienė. Geram būni klestint ir jaunos ir senos dainavo liaudies dainas.

Susirinkimą savo atvykimu pagerbė prel. J. Albavičius. Jis pasveikino ir malda tą nuotaikingą susibūrimą užbaigė.

Skyriaus korespondentė

DETROIT

ANTRASIS KAIMAS DETROITE

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Detroito skyriaus valdyba pakvietė "Antrąjį Kaimą", kuris atvyksta į Detroitą su nauja ir labai įdomia programa. Pagal Draugo korespondentą, "Antrasis Kaimas" savo aktualiu humoru, satyra darosi kaskart labiau pa-

A. A.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad daugiau, kaip po 2 metų labai komplikotos ir varginančios plaučių bronchų ligos, aprūpintas šv. Sakramentais, 1964 m. spalio 28 d., 6 v. p. p., mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

JUOZAS P. STRIMAVIČIUS,

62 m. amžiaus, savo namuose, 41 Chatfield St., Springdale, Connecticut.

Lietuvoje gyveno Vilkaviškyje. Į Ameriką atvyko iš Vokietijos 1949 m. Išlydėtas iš šv. Cecelijos bažnyčios, po Mišių ir palaidotas š. m. spalio 31 d., Springdale kapuose.

Skausme liūdintieji

Žmona Albina, duktė Danutė A., sūnus Vygandas V. ir marti Rosemaryja Strimavičiai.

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA CHICAGOJE

š. m. lapkričio mėn. 21 dieną švenčia

KORPORACIJOS 42 M. SUKAKTI

Maloniai kviečiame šventėje dalyvauti korporantai(ės), kitos organizacijos ir studentų organizacijos (su spalvomis) ir lietuvių visuomenė.

Šventė vyks šia tvarka:

10 val. — pamaldos už žuvusius ir mirusius korporantus(es) Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų — mirusių korporantų pagerbimas — kapų lankymas. 7 val. 30 min. vak. iškilminga

sueiga — junjorų kėlimas į senjorus ir vaisės puošnioje Club Boston salėje (3457 West 26th St.), grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui.

Vietos užsakoma pas kol. M. Šimkų 9-3 ir 5-8 val. tel. CL 4-7450.

Įėjimas — studentams \$3.00, visiems kitiems \$5.00.

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje Valdyba

Argentinoje buvo prisimintos pavergtos Europos tautos

Sovietinio imperializmo pavergtos Europos tautos — Lietuva, Latvija, Estija, Albanija, Bulgarija, Čekoslovakija, Vengrija, Lenkija ir Rumunija, — apsiungusios PET Sąjungon, spalio 25-31 visame laisvame pasaulyje minėjo pavergtųjų savaitę. Kultūriniais bei politiniais aktais ir atsišaukimais laisvojo pasaulio spaudoje atkreipė pasaulio dėmesį į sovietinio imperializmo praktikuojamą modernią tautų pavergimą, reikalaujamos gražinti laisvę pavergtiesiems.

PET Argentinos delegacijos sušaukta spaudos konferencija įvyko Buenos Aires puošniame viešbutyje City Hotel, pirmojo aukšto konferencijų salėje 1964 m. spalio 26, kurioje dalyvavo vietinės spaudos atstovai, žymūs Argentinos visuomenininkai ir pavergtųjų tautų veikėjai. Iš New Yorko specialiai buvo atvykę PET pirmininkas, buvęs Rumunijos užsienio reikalų ministeris Konstantinas Visoianu. Iš Rio de Janeiro dalyvavo žurnalistas Bronius Aušrotas su žmona Veronika. Argentinos PET delegacijai atstovavo jos pirm. Visvaldis Gusts, vicepirmininkas Zeferinas Juknevičius — perskaitęs susirinkimo deklaraciją, — estų delegatas Evald Talvari ir kitų šešių tautų atstovai. Lenkus atstovavo Zbigniew Kulpinski su žmona.

Tarp vietinės spaudos atstovų matėsi A. L. Balso leidėjas Pranas Ozinskas,

trauklus... žiūrovui neleidia nuobodžiauti."

Antrojo Kaimo programoje bus apie 15 vaizdų, kurie greit keičiasi ir publikai lieka tik linksmai nusiteikti ir plaučius išvėdinti puikiais humoro pokštais.

Antrojo Kaimo vaidinimas įvyks lapkričio 14 dieną, 7 val. 30 min. vakare, Lietuvių Namuose. Po vaidinimo bus šokiai, gros orkestras, veiks bufetas. Bilietai po 3 dol., 2 dol. ir 1 dol. (balkone).

Nepraleiskime puikios progos. Pasigerėkime naujo žanro ir naujos programos vaizdais. Rengėjai

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Detroito Lietuvių Namų Draugija rengia Naujų Metų sutikimą Lietuvių Namuose. Įėjimas 5 dol. suaugusiems ir 3 dol. moksleiviams. Stalus iš anksto galima užsisakyti Dariaus ir Girėno Klubo svetainėje, Neringos krautuvėje pas Vl. Paužą ir pas Namų valdybos narius.

red. K. Norkus, inž. St. Babronis, ALOST atstovas K. Runimas. Taipgi dalyvavo Deiveikytė-Juknevičienė.

Dr. Manuel V. Ordenez, argentiniečių intelektualių atstovas PET organizacijoje, pirmininkavo konferen-

cijai. Jis taipgi vertė ispanų kalbon K. Visoianu prancūziškai pasakytą kalbą, kurioje buvo nurodytos rusiškojo bolševizmo niekšybės karinėmis jėgomis okupuojant laisvasias Rytų Europos tautas ir nareikšta išsilaisvinimo viltis, minint 1956 metų vengrų tautos ir kitų pavergtųjų sukilimus ir kitas išsilaisvinimo pastangas.

Atsidėkojant Argentinos

Balfo Chicago apygardos skyrių atstovai spalio 24 d. buvo susirinkę pasitarti dėl vairo pravedimo Chicagoje ir apylinkėje. V.A. Račkauskio nuotrauka

Klauskite Mūsų kaip padvigubinti pinigus saugiau investavus

Jūs neturite imtis jokios rizikos. Jūsų pinigai auga greičiau nei galvojate, juos padėjus — saugiai — Cleveland Trust ir leidžiant jiems paties ugdyti jūsų pajamas. Trunka 17½ metų, kad padvigubintus \$1000 pagal dabartinio meto procentus.

Žinoma, yra investavimų, žadančių riebesnių ir greitesnių pelnų. Kad būti saugiu ir tikru pelnui, jūsų sutaupos reikalingos apsaugos, kurią

tik bankas kaip Cleveland Trust gali suteikti.

Sveika politika, finansinis saugumas ir inteligentiška vadovybė daugiau nei 722,000 taupytojų padarė The Cleveland Trust Company didžiausiu banku. Ir 76 patogiai išdėstyti skyriai, kad jums patarnauti.

Apsimoka saugiau taupyti Cleveland Trust Banke. Ir kai reikalingi pinigai, klauskite mūsų. Tai jūsų sąskaitos pinigai.

KAI REIKALINGI PINIGAI... KREIPKITĖS Į

Cleveland Trust

OHIO DIDŽIAUSIAS BANKAS

Federal Deposit Insurance Corporation narys.

intelektualams, diplomatams ir aukštiesiems pareigūnams už PET darbo rėmimą, konferencija įteikė puošnius aktus ir medalius buvusiems ministrams Dr. J. W. Perkins, Dr. Rodolfo Martinez, Jr., Dr. Carlos Adroque ir visuomenininkams Dr. C. A. Ferro, Dr. Jorge Fraga, Dr. E. A. Garcia, Dr. Emilio Jofre, Dr. F. Laplaza, F. Manrique, Dr. J. M. Saavedra, Dr. M. V. Ordenez, laivyno leitenantui Juan Carlos Varela, — visiems įteikiant asmeniškai šioje konferencijoje. Kadangi buvęs laikinasis Argentinos prezidentas gen. Pedro Eugenio Aramburu konferencijos metu buvo išvykęs provincijon, tat jam skirta pergamina ir medalį priėmė jo sekretorius ir draugas p. Eulogio Gomez.

Po oficialaus PET savaitės atidarymo akto, buvo spaudos atstovų priėmimas ir įteikimas leidinių apie pavergtųjų tautų išsilaisvinimo pastangas. TV atstovai E. A. Meinzer ir Antonio Giurlanda, La Nacion atstovai domėsi reikšminga konferencija, kurios atgarsiai plačiai nuskambėjo dienraščių skiltyse ir parodyti TV ekranuose.

Nadas Giedraitis